

bONUM PUBLICUM

11 NEMZETKÖZI ÉS EURÓPAI
TANULMÁNYOK KAR NAPJA

18 FELEMELŐ ÉS ÉLMÉNYDÚS
PILLANATOK A X. LUDÓVKA
FESZTIVÁLON

38 MEGÚJULT A MAGYAR
KÖZIGAZGATÁSI
ÖSZTÖNDÍJPROGRAM

TÖLTSE LE ÖN IS INGYENESEN!

A kötet a mediterrán térség belső folyamatait, napjaink konfliktusait vizsgálja, az Európai Unió közvetlen szomszédságában kialakuló konfliktusok, illetve az ezekből fakadó gyenge államiság következményeinek vizsgálatára is nagy hangsúlyt helyezve.

bONUM • PUBLICUM

1

6
Megalakult a Stratégiai Tanulmányok Intézete – interjú Pröhle Gergely intézetvezetővel

20
Vírus 2019: közös gyakorlaton az NKE hallgatói

35
„Normális volt, hogy az életem nem normális!” – interjú Habsburg Györggyel

41
A brexit és az európai integráció

50
Keresztényüldözés: korunk egyik legsúlyosabb humanitárius válsága

TARTALOM 2019. MÁJUS

02	MOZAIK	20	VÍRUS 2019: KÖZÖS GYAKORLATON AZ NKE HALLGATÓI	38	MEGÜJULT A MAGYAR KÖZIGAZGATÁSI ÖSZTÖNDÍJPROGRAM
06	„TUDATOSAN KELL FELKÉSZÍTENI A HALLGATÓKAT AZ EURÓPAI KARRIERRE IS” – INTERJÚ PRÖHLE GERGELLYEL	23	„NEM A HAVEROD A MOBIL, HA VEZETSZI!”	41	A BREXIT ÉS AZ EURÓPAI INTEGRÁCIÓ
11	KARI ÜNNEP AZ EURÓPA-NAPON	26	HOL TART MA A REPÜLÉSTUDOMÁNY? KATONAI ÉS POLGÁRI FEJLESZTÉSEK MAGYARORSZÁGON	44	MOBILALKALMAZÁS – AMELY ÉLETET MENTHET
14	ELEKTRONIKUS DEMOKRÁCIA CEEGOV DAYS 2019	29	SZOROS EREDMÉNY AZ ISRAELI VÁLASZTÁSON	47	ÉÖTVÖS JÓZSEF: „A NEMZET NAGY, BÖLCS NEVELŐJE”
16	SZÁMOS TUDOMÁNYTERÜLETEN KIVÁLÓAK AZ NKE HALLGATÓI	32	BEMUTATKOZIK AZ AQUANES-PROJEKT	50	KERESZTÉNYÜLDÖZÉS: KORUNK EGYIK LEGSÜLYOSABB HUMANITÁRIUS VÁLSÁGA
18	FELEMELŐ ÉS ÉLMÉNYDŰS PILLANATOK A X. LUDOVIKA FESZTIVÁLON	35	„NORMÁLIS VOLT, HOGY AZ ÉLETEM NEM NORMÁLIS!” – INTERJÚ HABSURG GYÖRGGYEL	53	ÖRÖM ÉS KÖNNYEK A TANÁCSKÖZTÁRSASÁG 100 ÉV TÁVLATÁBÓL
				56	AJÁNLÓ

Dialóg Campus Kiadó
www.dialogcampus.hu
Dialog Campus Kiadó

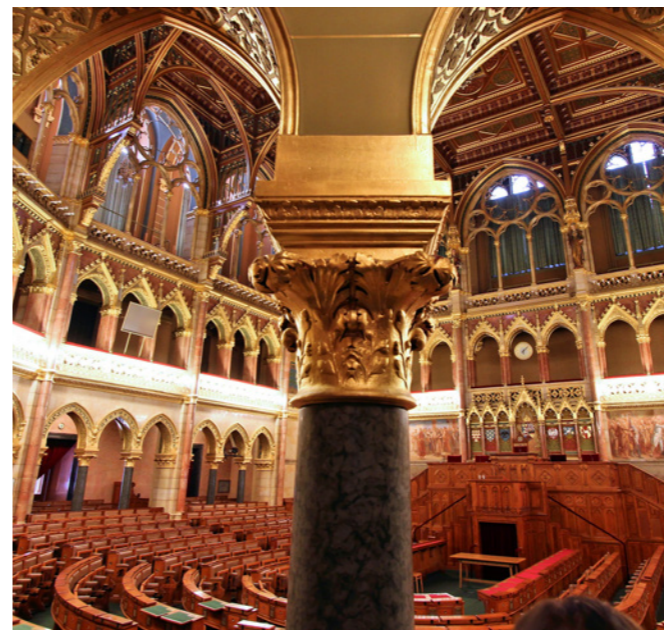
ÚJ TÁVLATOK AZ NKE ÉS A PEST MEGYEI KORMÁNYHIVATAL EGYÜTTMŰKÖDÉSÉBEN

Kiterjeszti 2014 óta fennálló együttműködését a Nemzeti Közszerzői Egyetem és a Pest Megyei Kormányhivatal. A kapcsolat új távlatának célja, hogy az NKE hallgatói elmélyítsék a tanulmányaik során szerzett tudást, valamint esélyt kapjanak a közigazgatásban, illetve a hivatalban való elhelyezkedésre. A lehetőségeket Tarnai Richárd kormány megbízott és Radich Orsolya főigazgató ismertették a Közszerzői, HR és Integritás TDK rendezvényén. „Az együttműködéssel közelíteni lehet a hagyományos, egyetemi tudást és a terepen kialakult, praktikus tudástartalmat” – mondta Kaiser Tamás. Az Államtudományi és Közigazgatási Kar dékánhelyettese szerint a kapcsolatnak hozadéka lehet hallgatóik személyes mentorálása is az ott dolgozók részéről.

ORSZÁGOS JOGESETMEGOLDÓ VERSENY AZ NKE-N

A döntőbe jutott nyolc legjobb csapat mérhette össze tudását a Közigazgatási Eljárási Jogi Egyesület és az NKE ÁKK Lőrincz Lajos Közigazgatási Jogi Intézete által szervezett Országos Közigazgatási Eljárási Jogi Jogesetmegoldó Versenyen. Az első fordulóban induló 50 csapat közül a döntőbe a Széchenyi István Egyetem, az ELTE és az NKE csapatai jutottak be. A résztvevőknek villámjogesetekre kellett helyes választ adniuk, részt kellett venniük egy Activity-párbajban, majd egy összetett jogesetet is elemezniük kellett. A jogesetmegoldó verseny célja, hogy a megtanultakat később a gyakorlatban is alkalmazni tudják a hallgatók. Az NKE „Illetéktelenek” elnevezésű csapata harmadik helyen végzett a versenyen.

PARLAMENTARIZMUS NAPJA 2019

A rendszerváltást követően az első szabadon választott Országgyűlés alakuló ülését 1990. május 2-án tartották. Az Alaptörvényben is említett jeles dátumról évről évre a parlamentarizmus napján emlékezünk meg. A Nemzeti Közszerzői Egyetem idén csatlakozott a győri Széchenyi István Egyetemen működő Parlamenti Kutatások Központjához és a Károli Gáspár Református Egyetemhez az évfordulót köszöntő, immár negyedik tudományos konferencia megszervezésében, amely a Konrad Adenauer Alapítvány támogatásával valósult meg. Az MTA Humán Tudományok Kutatóházában tartott idei rendezvényre Európa hét országából érkeztek oktatók, kutatók, parlamenti hivatalnokok, hogy az egész napos, angol nyelvű konferencián osszák meg egymással és a hallgatókkal kutatási eredményeiket.

KÖZBESZERZÉSI SZAKMAI NAPOK AZ NKE-N

A közbeszerzések világa egy nagyon sajátos terület, amely jelentősen befolyásolja a tagállamok és az Európai Unió piacának működését is. Éppen ezért ezen a területen nagyon intenzív az Európai Unió jogalkotási tevékenysége is, számos normatív szabály és egyéb, jogalkalmazást elősegítő dokumentum támogatja a közbeszerzési területen tevékenykedőket – hangzott el a Nemzeti Közszerzői Egyetemen május 3-án megrendezett Közbeszerzési Szakmai Napok című rendezvényen. Kis Norbert, az Államtudományi és Közigazgatási Kar dékánja szerint az egyetemi oktatásban nagyon fontos, hogy megfelelő helyen, hangsúllyal jelenjen meg a közbeszerzési jog, a szakma szabályainak ismerete és a közbeszerzési kultúra. Boros Anita egyetemi docens, a közbeszerzési tanácsadó szakirányú továbbképzési szak szakfelelőse szerint a közbeszerzés egyre kurrensebb területté válik, a szabályozási rendszer megértéséhez pedig jó szakemberek kelljenek.

GYÚJTÓPONTOK A VILÁGGAZDASÁGBAN

Adósság, kereskedelmi háborúk, olaj, vagyoni egyenlőtlenségek – ilyen és ehhez hasonló válságtényezőket soroltak a résztvevők a Nemzeti Közszerzői Egyetemen tartott előadáson, ahol a világgazdaságra leselkedő veszélyeket, gyújtópontokat vették számba. A Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar Közgazdaságtani és Nemzetközi Gazdaságtani Intézete, valamint a Nemzetközi és Európai Szakkollégium közös rendezvényén Donald Trump személye és intézkedéseinek hatása, de a robotok is főszerepet kaptak. Nem is gondolnánk, hogy a mesterséges intelligencia és a brexit is olyan tényezők, amelyek hatásai gazdasági válságot okozhatnak a világban – erről beszélt Marton Ádám. A KNGI doktorandusza szerint a világgazdaság gyújtópontjai között vannak még például a környezetvédelmi problémák, de a nagyhatalmak közötti konfrontáció is.

A DIGITÁLIS VILÁG ESZKÖZEIVEL VONZANA FIATALOKAT A MAGYAR HONVÉDSÉG

A virtuális világ haderőre optimalizált alkalmazásait, ezen megoldások biológiai alapjait, de a magyar haderő legújabb kézfegyvereit is megismerhették az érdeklődők a Digital Soldier 2.0 elnevezésű konferencián, a Stefánia Palotában. Az eseményen a Nemzeti Közszerológati Egyetem honvédtisztjelölt hallgatói és kutatói is részt vettek. A már szolgálatban lévő honvédtisztek, a tisztjelöltek, de a honvédkadétek is testközelből ismerhették meg azoknak az alkalmazásoknak a katonai felhasználási lehetőségeit, amelyek talán már otthonaikban is rendelkezésre állnak, de főleg még csak játékcélokra. Böröndi Gábor altábornagy szerint ezeknek az eszközöknek komoly szerepet szán a honvédség, például a toborzások során, hiszen a fiatalokat ezekkel lehet leginkább megnyerni.

KÖZIGAZGATÁS A GYAKORLATBAN: ORBÁN BALÁZS ÁLLAMTITKÁR

Ambiciózus, okos, hazában gondolkodó emberekre van szükség a közigazgatásban – hangzott el a Nemzeti Közszerológati Egyetem Közigazgatás a gyakorlatban című programsorozatának első rendezvényén. A Ludovika Campus tóparti teraszán tartott beszélgetésen Orbán Balázs, a Miniszterelnökség államtitkára a többi között szolt a megújuló Magyar Közigazgatási Ösztöndíjprogram sikeréről is. Az ösztöndíjakat egyébként is jó lehetőségnek tartja arra, hogy a fiatalok minél korábban kipróbálhassák magukat a különböző szakmai területeken. „Már másod-harmadéves hallgatóként érdemes komolyabban elgondolkozni azon, mit szeretnének csinálni a diploma megszerzését követően, és ehhez konkrétan mit kell tenniük a szakmai gyakorlatokon való részvételtől a kapcsolati háló kiépítéséig” – mondta az érdeklődőknek az államtitkár.

ERASMUSOS VENDÉGOKTATÓK AZ NKE-N

Az Erasmus+ nemzetközi mobilitás keretében vendégoktatók tartottak előadásokat és workshopokat áprilisban a Nemzeti Közszerológati Egyetemen. Az International Teaching Week elnevezésű, tíznapos programot az Államtudományi és Közigazgatási Kar, a Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, valamint a Nemzetközi Iroda közösen szervezte. A rendezvényre az NKE Európán kívüli partneregyetemeiről érkeztek szakemberek, a többi között Azerbajdzsánból, Dél-Afrikából, Egyiptomból, Etiópiából, Grúziából, Kenyából, valamint Kínából. Az előadásokat nagy érdeklődés kísérte mind az oktatók, mind a hallgatók részéről.

NKE KÍNA-KUTATÁSI KEREKASZTAL

A világ legnagyobb kereskedőnemzetéről és a magyar kis- és közepes vállalkozások kínai üzleti esélyeiről beszéltek a téma és a távoli ország szakértői a Nemzeti Közszerológati Egyetemen. Az NKE Kína-kutatási Kerekasztal című rendezvénysorozat fókuszában a hazaitól alapjaiban eltérő kínai üzleti rendszer elemzése állt, amely az esetek igen nagy hányadában felkészületlenül éri a magyar kkv-kat. „Kína jelenleg a globális gazdaság egyik centruma” – mondta P. Szabó Sándor. Az NKE NETK Kínai Közigazgatás-, Gazdaság- és Társadalomkutató Központjának igazgatója szerint az ázsiai óriás a világ legnagyobb exportőre, vásárlóerő-paritáson számolva a világ első gazdasága. Kína nemcsak fölszívja, ki is helyezi a tőkét a világgazdaságba, ugyanis az USA és Japán után a harmadik helyen áll a külföldre irányuló tőkeáramlás tekintetében.

IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS ÁVH-S MÓDRA

Az 1949 végén alakult Államvédelmi Hatóság (ÁVH) felügyelete alatti igazságszolgáltatás vészterhes korszakáról, az akkori ÁVH-s börtönökről és a büntetés-végrehajtás szervezetrendszeréről rendeztek konferenciát a Nemzeti Közszerológati Egyetemen. A Nemzeti Emlékezet Bizottsága, a Magyar Börtönügyi Társaság és a Rendészettudományi Kar által közösen szervezett esemény érzelmektől sem mentes előadásai történelmünk egyik legsötétebb korszakába kalauzolták el a résztvevőket. Nem lehetünk büszkéek történelmünk árnyoldalaira, de nem foglalkozni velük bűn – erről beszélt megnyitójában Ruzsonyi Péter. Az RTK dékánja rámutatott: a konferencia által feldolgozott témakör megmutatja, mit nem szabad. Rávilágít az emberség fontosságára, amit sokszor rejtetten ugyan, de mégis gyakoroltak a büntetés-végrehajtás akkori dolgozói.

„Tudatosan kell felkészíteni a hallgatókat az európai karrierre is”

SZÖVEG: SZÖÖR ADÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Idén indult el a Nemzeti Közsolgálati Egyetemen a Tisza István Program, amellyel az intézmény a minőséget és a nemzetközi versenyképességet helyezi a középpontba. Ennek érdekében jelentős szervezeti változások történtek az egyetemen, így például megalakult a Stratégiai Tanulmányok Intézete is, Pröhle Gergely korábbi diplomata, államtitkár vezetésével. Vele beszélgettünk feladatokról, tervekről és jövőképről.

● Néhány hónapja került intézetigazgatóként a Nemzeti Közsolgálati Egyetemre, ahol korábban állami vezetőként több alkalommal is járt. Milyennek látja az intézményt, most már belülről?

Civilként is felemelő érzés belépni a nagy múltú, impozáns Ludovika Főépületbe, amely – ezt sose feledjük – eredetileg katonaiskola volt. Azt gondolom, hogy a civil és a katonai, rendvédelmi területek integrációja, vagy akár harmonikus együttélése érdekében is fontos tisztázni a viszonyunkat a ludovikás hagyományhoz. A hadtudomány mindig is

egy komoly intellektuális erőfeszítést igénylő diszciplína volt, a manapság tapasztalható technológiai fejlődés pedig még inkább megköveteli az erős tudományos háttérrel. Azt se felejtjük el, hogy Zrínyi Miklóst sem csak katonaként, hanem a magyar szellemtörténet egyik nagy alakjaként is tiszteljük. De említhetem azt is, hogy a Ludovika növendéke volt a horvát Miroslav Krleža, a 20. század világirodalmi jelentőségű írója – ami egyúttal az intézmény közép-európai kisugárzását is jelzi. Ha mindezeket figyelembe vesszük, akkor egészen másképp tekinthetünk a katonai iskolai múltra is. »

Pröhle Gergely

Kedvenc film • Florian Henckel: A mások élete

Kedvenc könyv • Hatos Pál: Az elátkozott köztársaság

Kedvenc zene • Richard Strauss: A rózsalovag, Locomotiv GT

Hobbi • kerti munka, vitorlázás, zenehallgatás

Az NKE létrejöttét, az egyes hivatásrendeket képviselő felsőoktatási intézmények integrációját nagy eredménynek tartom, amelynek további fejlesztése a minőség jegyében zajlik, és reményeim szerint ebben az új szervezeti egységek, mint például az általam vezetett intézet is szerepet játszhat majd.

● **Idén indult el az NKE-n a Tisza István Program, amely jelentős szervezeti és személyi változásokat is hozott. Ennek egyik fontos része a Stratégiai Tanulmányok Intézetének (STI) megalapítása. Milyen elgondolás hozta létre a szervezeti egységet, és mi lesz a legfontosabb feladata az intézmény életében?**

Ahhoz, hogy az államigazgatás, az ország, mi több, a nemzet számára széles látókörű köztisztviselőket képezzünk, össze kell tudnunk egyeztetni a tudományos igényességet és az államigazgatási rögválóságot. Ez utóbbival kapcsolatban az elmúlt évtizedekben számos tapasztalatot szereztem. Azt gondolom, hogy meg kell találnunk a megfelelő arányt az intellektuális igény, a távlatos gondolkodás és a gyakorlati hasznosság, hatékonyság között. Nem engedhetjük meg, hogy a közszolgákat a mindennapokban olyan módon ragadja el a gépszíj, hogy gondolkodásukban elveszítsék azt az összefüggérendszer, amely voltaképp értelmet ad a mindennapi cselekvésnek. Pályám során mindig is fontosnak tartottam az odafigyelést a tudományos világ, az egyetemi oktatók, kutatók megnyilvánulásaira. Azt remélem, hogy mindez segítheti működésünk eredményességét.

● **Az intézet nevében is benne van a stratégia szó. A mindennapokban ez mennyire lesz hangsúlyos?**

Azok a tevékenységek, amelyek körvonalazódnak a következő időszakra, jól mutatják a stratégiai szó lényegét. Az egyik ilyen az a mesterképzési program, amelynek előkészítése az Államtudományi és Közigazgatási Kar által már zajlik, és amely a közszolgálatban dolgozók előbb is említett tájékozódását, horizontjuk szélesítését szeretné elérni az állami vezetői utánpótlás biztosítása érdekében. Emellett tervezük egy olyan szakkollégium létrehozását, amely nagyon tudatosan, egy alapos nyelvi képzéssel és sok gyakorlati tapasztalati támogatással készíti fel a hallgatókat az európai intézményekben való helytállásra is. Ez egy olyan kezdeményezés lesz az intézménynek, amely szorosan együttműködve a karokkal és a már meglévő szakkollégiumokkal, összegyűjti azokat a hallgatókat, akik a nemzetközi intézményekben való pályafutás iránt érdeklődnek. Ide nemcsak a Nemzetközi és Európai Tanulmányok Karról várunk hallgatókat, hanem az egyetem többi karáról és intézetéből is. Mondjuk például a nemzetbiztonsági kérdések iránt érdeklődő hallgatók is jelentkezhetnek, hiszen ezen a területen is egyre nagyobb

„...össze kell tudnunk egyeztetni a tudományos igényességet és az államigazgatási rögválóságot.”

a nemzetközi, európai együttműködés jelentősége. Korábbi külügyi tapasztalatom is azt támasztja alá, hogy az igazán sikeres uniós tagállamok évtizedek óta tudatos személyzeti politikával képezték és választották ki a legjobb szakembereiket a legfontosabb uniós pozíciókra, ahol az igazán fontos európai döntések születnek. De igaz ez a NATO-ra és más nemzetközi szervezetekre is. Meggyőződésem szerint az NKE fontos küldetése, hogy olyan fiatalokat is képezzünk, akik kiismerik magukat a nemzetközi intézményrendszerben, így is segítve a magyar érdekvédelmet. Bizakodással tölt el, hogy ezt a fenntartó is felismerte, így erre a célra más képzési formák is létrejöhetnek a közeljövőben.

● **Az intézet tevékenységi körében van egy kifejezetten nemzetpolitikai indíttatású feladat is. Ez hogyan illeszkedik az eddigiekhez?**

Feladataink közé tartozik, hogy olyan programokat kínáljunk a határon túl működő magyar nyelvű felsőoktatási intézmények hallgatóinak, valamint az ott végzetteknek, amelyek az informális kapcsolataik kialakítását, fejlesztését segítik, egyúttal a nemzetpolitikai együttműködésnek hangsúlyosan a gyakorlati területeire koncentrálnak. Ezekre az NKE és más egyetemek oktatóinak bevonásával, például nyári egyetem formájában kerülhet sor. Nagyon fontosnak tartom, hogy az intézet projektjeiben a magyar felsőoktatásban és a tudományos életben valóban egyenrangú partnerként működjenek együtt a különböző intézmények oktatói, kutatói. Ebben az NKE példát is mutathat ezzel a projekttel, mint ahogy a College of Visegrad kezdeményezésünkkel is, amely elsősorban az egyre szorosabbá váló közép-európai együttműködésre épül majd. A rendszerváltás előtt a közép-európai gondolat összekovácsoló erő volt a kommunista rendszer ellen fellépőknek. Mondhatni, egy intellektuális menekülőút volt sokak számára, és ki is alakult közöttük egy informális háló. Az együttműködés most ismét új lendületet vett, igaz, elsősorban az olyan politikai hajtóerők hatására, mint például a migrációval kapcsolatos közös fellépés. Ez azonban nem egy örök érvényű közös pont, ezért tudatosan, szervesen építkezve kellene a közép-európai informális hálót feléleszteni, újra kialakítani a fiatalok körében. Ehhez egy gondosan megtervezett, nemzetközi oktatógárdára, a résztvevők személyes mentorálására lesz szükség, amelyben szintén fontos integráló szerepe lehet az NKE-nek. A College of Visegrad programban részt vevő oktatók és hallgatók elsősorban a V4-országokból kerülnének ki, de érkehetnek akár a tengerentúlról vagy a Távol-Keletről is.

● **Az ön értelmezésében mit jelent a közép-európai szellemiség?**

A rendszerváltás előtti időszakban ez elsősorban egy olyan kulturális hívószó volt, amelynek a legfontosabb irodalmi zászlóvivői közé tartozott például Hasek, Hrabal, Márai, Szerb Antal, Esterházy Péter vagy a már említett Miroslav Krleža. Ez mára szükségképpen megváltozott, hiszen olyan dolgokról is beszélünk kell, mint például a gazdasági, technológiai fejlődés közös pontjai, vagy mondjuk az energia-biztonság kérdése. Érdemes lenne megvizsgálni, hogy az egyes közép-európai országok között milyen hasonlóságok és különbözőségek vannak a történelmi fejlődésben, történelmi tudatban. Ez alapján jobban láthatnánk azt, mit várhatunk el egymástól. Nem szabad ugyanis légváratokat építeni, meg kell

maradni a realitások talaján. A közös kulturális örökségre tehát számos, a modernizációval összefüggő kérdés rakódott rá, amelyekről érdemes minél mélyebb diskurzust folytatni.

● **Azt láthatjuk, hogy az EU-ban a fontosabb döntéseknél továbbra is a nagyobb országok (Németország, Franciaország) a meghatározók. A közép-európai államoknak milyen esélyük van arra, hogy hatékonyan tudják érvényesíteni érdekeiket? Mennyire jó erre a V4-ek együttműködése?**

A közép-európai együttműködésnek ez az egyik legfontosabb célja, így nem csoda, hogy a nagy tagállamok vezetői korábban tartottak is a V4-től. Időközben azonban bebizonyosodott, hogy ez a fajta együttműködés az európai fejlődés számára is kreatív hozzáadott érték lehet. Abban bízom, hogy ez a továbbiakban is az európai fejlődés egyik fontos hajtóereje lesz. Ezért kell minden erővel küzdeni az ellen az értelmezés ellen, amely szerint a közép-európai tagállamok az EU szétverésére készülnek, és inkább kelet felé húznak. Érdemes lenne persze ennek a verbális látszatát is elkerülni. Hiszen nem erről, hanem pont az ellenkezőjéről van szó. A 2011-es magyar elnökség jelszava is az „Erős Európa” volt, amely pont arról szól, hogyan tudjuk magunkat felkészíteni az egyre erősödő globális versenyre, a világméretű társadalmi, környezeti kihívásokra. Ha ezt képesek vagyunk jobban artikulálni, megfelelő szakembereket tudunk képezni, és a diplomácia is eredményesen tudja ezt képviselni, nem maradhat el a siker.

● **A V4-en belül is eltérő utak vannak. Hogy lehet még jobban megtalálni a közös pontokat?**

Ebben a térségben külpolitikailag alapvető kérdés az Oroszországhoz való viszony, amelyben van egyfajta megosztottság a közép-európai államok között is. A következetesen nemzeti érdeket érvényesítő külpolitika, amely olykor a hagyományos értékeket is megkérdőjelezi, nemegyszer meglepetést okoz a szövetségeseinknek is. Azt látni kell persze, hogy Magyarország nem áll egyedül ezzel a megközelítéssel. Németország esetében például azt látjuk, hogy bár rendszeresen ítélik el politikailag Oroszországot, mostanság leginkább az Ukrajna-politikája miatt, közben vígan építik tovább az északi áramlat vezetéket – következetesen érvényesítve a német gazdasági érdekeket.

● **Ha már Németországot említette, akkor érdekelné, hogy egykori berlini nagykövetségként milyennek látja most a magyar–német viszonyt.**

Németország továbbra is Európa gazdaságilag és politikailag legerősebb állama. Igaz ez akkor is, ha láthatjuk, hogy a tömeges migráció hibás kezelése miatt jelentősen megingott híres belpolitikai stabilitásuk. A politikai kommunikáció »

világát le kell választani a valóságos világról. Berlini nagyköveti szolgálatom idején következett be az az információs robbanás, amellyel például az idősebb újságírók nem is tudtak mit kezdeni. Rá kellett nekik is döbbsenniük, hogy a kattintásszám, a minél gyorsabb és figyelemfelkeltőbb megfogalmazás sokkal nagyobb eredménnyel jár, mint a hagyományos, alapos, elemző újságírói munkamódszer. Németországban is egyre kevesebb az olyan sajtóorgánium, amely a napi aktualitások mellett mélyebb elemzéseket is kínál az olvasóknak. A felgyorsult és leegyszerűsödött kommunikáció jelentősen befolyásolja a gondolkodásunkat, így gyakran torz kép születhet az agyunkban a valóságról. Sajnos a magyar–német politikai kapcsolatoknak is van egy ilyen dimenziója, hiszen mind a két fél politikai kommunikációjára igaz az, hogy a másik felet próbálja negatív színben feltüntetni – elsősorban a migráció kapcsán. A német sajtó a magyar miniszterelnökben gyakran a patás ördögöt látta, de a „migránssimogatónak” titulált Merkel kancellár sem jár mostanság sokkal jobban a hazai sajtóban. A lényeg: van élet a politikai kommunikáción túl, a gazdasági, tudományos, technológiai kapcsolatok továbbra is kiválóan működnek. Hadiipari beszerzéseink is ezt bizonyítják, mint ahogy az NKE-nek is fontosak a német partnerintézmények.

● **Visszatérve a Stratégiai Tanulmányok Intézetéhez, szó volt arról is néhány hónapja, hogy diplomáciai akadémia is létesül az NKE-n. Hol tart most ez a projekt?**

Ez egy nagyon fontos kezdeményezés, még évtizedekkel ezelőtt, aktív diplomataként is többször hangsúlyoztam ennek a jelentőségét. Jó kapcsolatban vagyok több európai diplomáciai akadémia vezetőjével is, legutóbb éppen a bécsi intézményben jártam, amely a legrégebbi, ezért a diplomáciai akadémia szövettségének elnöki posztját is betölti. Fontosnak tartom, hogy intézetünk közreműködjön korunk nemzetközi diplomataképzési gyakorlatának megismertetésében. A mi diplomáciai akadémiaink létrehozására eddig is fontos lépések történtek, elsősorban a Nemzetközi és Európai Tanulmányok Karon, a külügyi tárca szándékával összhangban. Bár továbbra is az előkészítés fázisában vagyunk, és nem kevés a bizonytalanság, azt kijelenthetjük, hogy lesz diplomáciai akadémia az NKE-n.

● **A Stratégiai Kutatóintézet vezetése mellett még két fontos megbízatást is ellát. Az egyik a Magyarországi Evangélikus Egyházhoz kötődik, amelynek már 2006-tól a világi vezetője.**

Számomra nagyon fontos szolgálat ez, egy olyan megbízatás, amelyre mindhárom alkalommal nagy demokratikus legitimitációval választottak meg. Egy európai viszonylatban nagy

magyarországi mércével mérve kisebb egyházi közösségről beszélhetünk, amelytől én magam is sokat kaptam, de a magyar történelem és szellemi történet is rengeteget gazdagodott általa. Gondoljunk csak néhány 18-as történelmi személyiségre, például Kossuthra, Petőfire vagy Görgeyre. Egy nagyon is élő, színes közösségről van szó, és számomra külön öröm, hogy például az ország legjobb egyházi középiskoláját is mi adjuk. A Deák Téri Evangélikus Gimnázium a középiskolák rangsorában, a világiakat is beleértve mindig a dobogón végez. Számomra sokat jelent a hit megélésének egy olyan közösségi formája, amelyben a keresztény ember szabadsága, vagyis a lutheri teológiai tanok egyik legfontosabbika együtt él a szűkebb és tágabb közösség iránti mély elköteleződéssel. Ez közéleti és egyéni felelősséget is jelent. Persze egyúttal egy olyan mérce is, amelyhez nem könnyű felnőni.

● **Nemrégiben nevezték ki a Habsburg Ottó Alapítvány vezetőjének. Itt hogyan tudja kamatoztatni a korábbi diplomáciai tapasztalatait?**

Ez a megbízás több szempontból is összefügg a diplomáciai múltammal. Berlinben és Bernben szolgálatot teljesítő diplomataként korábban többször vendégül láthattam Habsburg Ottót, akiben a 20. század egyik nagy tanúját ismerhettem meg. Kevés olyan korszerűen gondolkodó emberrel találkoztam, mint amilyen ő volt még 90 éves korában is. Az ereiben folyó dinasztikus szemlélet mellett a modern, világpolitikai látásmódja, ahogy ő a pályát figyelte, egészen kivételes volt, nagyon mélyen ismerte a nagy összefüggéseket. A jelenlegi berni nagykövet, Nagy István, korábban többször felkért már az alapítvány vezetésére. Ezt akkor azzal hártottam el, hogy a Petőfi Irodalmi Múzeum igazgatása mellett ez nehezen lenne elképzelhető. A helyzet ugyebár azóta változott, és úgy látom, hogy jelenlegi feladataim gyümölcsözően egészítik ki egymást. Gondolok itt például a közép-európai együttműködésre vagy a páneurópai gondolatok mentén a hazai szempontok iránt elkötelezett európai hivatali elit képzésére.

● **A végén „zenéljünk” egy kicsit, hiszen Ön a Stúdió Dixieland zenekar tagjaként „Ki mit tud”-győztes volt 1983-ban. Mennyire maradt meg ez a hobbija?**

„Kis” túlzással azt szoktuk mondani zenész barátaimmal, hogy a zenekarunk ma is működik – igaz, öt évente szoktunk fellépni a közönség előtt. Lélekben már készülünk a 40 éves fennállásunkra emlékeztető koncertre, amely három év múlva esedékes. Gyerekkorom óta zongorázom, klasszikust és jazzt is, rengeteg örömet, élményt kaptam a zenéléstől életem során. Mostanság leginkább a négy gyerekemet igyekszem meggyőzni arról, hogy ők is jól járnak azzal, ha nem veszik félvállról a zenetanulást. ●

Kari ünnep az Európa-napon

SZÖVEG: TASI TIBOR
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Az Európa-napon tartotta kari napját az NKE Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kara. 1950. május 9-én Robert Schuman francia külügyminiszter vetette fel az Európai Unió létrehozásához vezető Európai Szén- és Acélközösség létrehozását. Ez a nap lett később az EU születésnapja, amelyet Magyarországon 2005-ben foglaltak törvénybe. A kar napján az egyetem vezetői, Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter, valamint Trócsányi László igazságügyi miniszter emlékeztek az európaiság gondolatára és az unió előtt álló történelmi kihívásokra.

Az idei év a rendszerváltás 30., NATO-tagságunk 20., és teljes jogú európai uniós tagságunk 15. évfordulója, amelyek fontos mérföldkövek a magyar külpolitika számára. A közösség folyamatos kihívásokkal küzd, az európai egységfolyamatnak fontos pillére a béke, amely válságba került. Az unió történetében többször voltak válságidőszakok, amelyek miatt „újra kellett terveznie magát”, akárcsak napjainkban. Koller Boglárka, a Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar dékánja azt mondta: az Európai Unió csak akkor képes kezelni a kihívásokat, ha a régi és új tagállamok egyenrangúan képviselik érdekeiket. Az integráció egy lelki összetartó erő és a demokratikus egyenjogúság alapja. Koltay András, az NKE rektora szerint az Európai Unió szimbolikus születésnapján fontos emlékezni az európai egységesség alapjaira, amelyek a nemzeti

kultúrák és identitás megőrzését, valamint a közös európai kultúra megvédését jelentik. „Ezen a napon emlékezni kell a nemzeti sajátosságok, a nemzetállamok szuverenitása megőrzésének fontosságára” – fogalmazott a rektor, aki szerint a kar feladata az is, hogy ezt a gondolatot adja tovább, és öntudatos, vitaképes, hazájukat szerető polgárokat képezzen. Az Európai Unió történelmi kihívások előtt áll, a jövőről vita zajlik. Problémát jelent, hogy ezek a viták érzelmek által vezéreltت váltak, és Európa-ellenesnek bélyegzik azokat, akik nem a „mainstreamet” képviselik. Azonban az ettől eltérő gondolatok még európaiak – mutatott rá a külgazdasági és külügyminiszter. Szijjártó Péter szerint Magyarország célja, hogy Európa erős és sikeres legyen, elvégre kivitelünk közel 80 százaléka oda irányul. A sikerhez vezető úton viták vannak, Magyarország »

például elutasítja az európai egyesült államok koncepcióját, és minden olyan javaslatot, amely központosítást tervez. A miniszter hét pontban foglalta össze, mi szükséges az erős Európai Unióhoz. Szijjártó Péter szerint engedni kell a belső versenyt, amihez meg kell tartani a nemzeti adórendszeret, az adóharmonizációra való törekvéseket pedig el kell utasítani. Mindez adóemeléssel járna azokban az országokban, ahol nem képesek csökkenteni a versenyhátrányt. A miniszter második pontja: visszaadni az európai emberek

A 2019. évi európai parlamenti választás május 23. és 26. között lesz. Az Európai Parlament 751 tagja 28 ország közel 500 millió polgárát képviseli. (Az Európai Parlament 2018 februárjában hozott határozata alapján az Egyesült Királyság kiválását követően a parlamenti képviselők száma 705-re csökken.) az Európai Parlament tagjait 5 évre választják. Az EP magyar tagjaira az a mintegy 7,9 millió magyar állampolgár szavazhat, akinek Magyarországon lakóhelye van. Az EU tagállamaiban élő, magyarországi lakóhellyel nem rendelkező magyar állampolgárok nem szavazhatnak a magyar listákra, ők az adott EU-tagország listájára szavazhatnak.

„Nagyon elégedett vagyok

a karon tanító professzorok és tanárok teljesítményével. Gyakorlati tudást próbálnak átadni nekünk nap mint nap.

Sokszor érzem azt, hogy reagálnak az aktualitásokra, ami diákként készségfejlesztő és hihetetlenül fontos manapság” – Frankó Dániel, elsőéves nemzetközi igazgatás szakos hallgató.

„A kar a nemzetközi és európai közszolgáltatásra való felkészítésünket végzi. Ezt a képzést a Külügyminisztériummal dolgozta ki az egyetem, és az lenne a célunk, hogy a külügyi diplomáciai utánpótlás meglegyen. Minisztériumokban, nemzetközi szervezeteknél a nemzetközi feladatok ellátására igyekszünk felkészülni, az itt tanulókat leginkább a külügyi vonal érdekli” – Maár Anna, elsőéves nemzetközi tanulmányok mesterképzés szakos hallgató.

„Számos olyan konferenciánk és képzésünk van, amelyet nemzetközi szinten szervezünk meg. Ezek közül kiemelném a nyári egyetemeket, részben a V4-es, részben az emberi jogokkal foglalkozókat, amelyek eddig nagyon fontosak voltak. A másik pedig az európai biztonság- és védelempolitika területén az Európai Biztonság és Védelmi Akadémiával való együttműködésünk, ami közép- és felsőszintű képzéseket jelent az EU tagállamaiból érkező hallgatóság számára. Ezek fejlesztése mindenképpen fontos” – Molnár Anna, a Nemzetközi Biztonsági Tanulmányok Tanszék vezetője.

„Komoly fejlődési tendenciát láthatunk a karon. Nagyon sok regionális együttműködési térséget vizsgáltak kollégáink a kutatások keretében: a Balkánnal, Afrikával és a mediterrán térséggel foglalkoztak a kutatócsoportok. Ezek a kutatási-tudományos területek jelentősek, eredményeiket pedig visszaforgatják az oktatásba is” – Tischler Zoltán, a NETK Dékánja

Hivatal referense.

biztonságát. Szijjártó Péter szerint világossá vált, hogy az európai migrációs politika kudarcot vallott, párhuzamos társadalmak jöttek létre, az elmúlt évek terrortámadásait pedig bevándorló háttérű személyek követték el. A migrációt nem menedzselni, megállítani kell,

a demográfiai és munkaerőpiaci kihívásokra pedig nemzeti válaszokat kell adni. A miniszter szerint a következő hétéves költségvetésről szóló vita kapcsán le kell számolni azzal, hogy a Közép-Európába érkező uniós források adományok. Magyarország ugyanis jogosult ezekre, piacainak megnyitásával teljesítette kötelezettségeit. A nyugati vállalatok óriási profitra tesznek szert nálunk, és a Közép-Európába érkező források 70 százaléka profit formájában Nyugat-Európába megy vissza. A miniszter szerint az európai nemzeteknek tisztelet jár az ideérkezőktől, meg kell őrizni a keresztény kultúrát. Az unió bővítését gyorsítani kell, ezért Magyarország elkötelezett a nyugat-balkáni országok integrációja iránt. A következő Európai Bizottságnak vissza kell térnie eredeti feladatához, a szerződések őreinek kell lennie, nem pedig politikai testületként kell működnie.

Hasonló véleményt fogalmazott meg Trócsányi László igazságügyi miniszter is. A szerződések alapján ugyanis a politikai keretek meghatározása az Európa Tanács dolga, a Bizottságnak ezen belül kell maradnia. Az európai egységet ma konföderáció révén próbálják megvalósítani, holott az EU-nak tiszteletben kell tartania a nemzeti sajátosságokat és a nemzeti identitást.

„Európa önmagában bonyolult kontinens, nem létezhet csak egyfajta gondolkodás benne” – hangoztatta a miniszter, aki beszélt arról is: az Európa-nap legfontosabb üzenete, hogy a bizalom és az egymás iránti tisztelet helyreálljon.

Trócsányi László szerint az európai integrációt a versenyképesség szolgálja majd a jövőben, de ezt nem szabad túlszabályozni. Jelenleg ugyanis romlanak a versenyképesség mutatói: az unió 28 tagállamának GDP-je a globális GDP közel 30 százalékáról 21,8 százalékára csökkent, a kutatás-fejlesztésre fordított kiadások az EU átlagában még mindig a GDP kitűzött

Kovács Zoltán nemzetközi kommunikációért és kapcsolatokért felelős államtitkár szerint 2015-ben a migrációs válság átütötte az unió intézményi kereteit, és ott tartunk, hogy ma sincs egységes európai válasz. Az európai projekt eredetileg egy békeprojekt volt, ma a békességet kellene szolgáltatnia. Kovács Zoltán szerint az EU belső dinamikájához fontos egy túlszabályozottság nélküli, konszenzuson alapuló működés. Ma azonban a kétharmados, esetleg 50 százalékos plusz egy szavazatot igénylő voksolási módok tervei épp az együttműködést ölik meg. Ha ugyanis egy tagállam rákényszeríti akaratát egy másikra, akkor ez az európai projekt végét jelenti. Kovács Zoltán szerint épp ezért kulcsfontosságú az idei EP-választás is. A NETK napján a „Kar Kiváló Oktatója” címet kapott Sente-Varga Mónika oktatási dékánhelyettes. A hallgatók hallhattak a V4-régió érdekességeiről, az internetes vásárlás dilemmáiról, az ázsiai és afrikai térség európainál gyorsabb növekedéséről, de szimulálták az Európai Parlament ülését is. ●

3 százaléka alatt vannak, a világ tíz legnagyobb cége között egyetlen európai sincs.

Magyarország sikeres és aktív részese az európai piacnak: 2004-es csatlakozásunk óta 57 százalékkal nőtt az ország gazdasága. Zupkó Gábor, az Európai Bizottság Magyarországi Képvisletének vezetője szerint a csatlakozás előnyei: a kohéziós forrásokból megvalósuló infrastrukturális fejlesztések, a kutatás-fejlesztési programokból való részesedés, az egyetemistáknak külföldi ösztöndíj-lehetőséget adó Erasmus-programok és a globális kérdésekben való véleményalkotás lehetősége. A képvisletvezető szerint az NKE is hozzájárulhat ahhoz, hogy az unió sikeres legyen: olyan szakembereket képez, akik akár az uniós intézményekben is képesek a komplex döntéshozatalra, értik az uniós mechanizmusokat. Zupkó Gábor szövege az egyetemen zajló munka egyre erősödő színvonaláról, amely a szakemberképzésben és az intézmény nemzetközivé válásában is fontos. Az Európai Uniónak mindig volt megújulási képessége, de az elmúlt tíz év válságai megrengették az uniós intézmények képességeit.

Elektronikus demokrácia CEEeGov Days 2019

SZÖVEG: SZŐÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A közép- és kelet-európai elektronikus demokráciáról és elektronikus kormányzásról tartottak május elején kétnapos nemzetközi konferenciát a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen. Az intézmény által immáron hatodik alkalommal megszervezett tudományos tanácskozás egyik fő témája idén a kibervédelem volt.

Köszöntőjében Koltay András a technológiai fejlődés mellett a humán tényező szerepére hívta fel a figyelmet. Az NKE rektora szerint a kormányzatnak és a felsőoktatásnak nagy a felelőssége abban, hogy a lehető legjobban készítsék fel a közzolgálatban dolgozókat az új típusú kihívásokra. Natalia Panina, az SAP közép- és kelet-európai közigazgatási és egészségügyi területének igazgatója előadásában az e-részvétel és a felhőszolgáltatásokon alapuló adatkezelés lehetőségeit és felhasználhatóságát emelte ki a közzolgálatokban, amelyekre az alkalmazott ERP-rendszerek módot adhatnak. Martin Fodor, Bristol város tanácsosa és az Európa Tanács önkormányzati és regionális kormányzati kongresszusának tagja a politikai döntéshozók szerepét hangsúlyozta annak érdekében, hogy a technikai lehetőségeket leginkább az állampolgárok érdekében használják fel, minimalizálva a visszaéléseket. Ronald Bieber, az Osztrák Számítástechnikai Társaság főtítkára a nyílt adathozzáférés tendenciáját és lehetőségeit hangsúlyozta a tudományos publikációk terén.

A CEEeGov Days 2019 konferencián a hazai szakemberek mellett olyan neves külföldi előadók gondolatait is megismerhették a résztvevők, mint például a többszörös Best Paper Award-díjas Alois Paulin, aki a kvantumköltségvetésről szólt, vagy a szintén többszörös díjazott Catalin Vrabie, aki az okosvárosokkal kapcsolatos legújabb fejlesztésekről tartott előadást. Emellett szó volt például a mobil elektronikus kormányzásról, a közösségi média állami szabályozásának lehetőségeiről és

A magyar elektronikus közigazgatás jelentős fejlődésen ment keresztül az elmúlt években, a nemzetközi összehasonlítások szerint azonban még mindig jelentős a lemaradásunk más államokhoz viszonyítva. Az idei konferencián a szakemberek mellett a döntéshozók is számos ötletet és jó gyakorlatot meríthettek az előadásokból. A két nap alatt 20 szakmai szekcióban több mint 40 prezentációt hallgathatott meg a mintegy 120 érdeklődő.

a digitális kompetenciák rendészeti alkalmazásáról is. A tudományos tanácskozás idei fő témája a kibervédelem volt, amelyhez kapcsolódóan a BME főépületében tartottak panelbeszélgetést. A pénteki záróeseményen pedig – immáron hagyományos módon – sor került a legjobb elméleti, illetve gyakorlati tanulmány és egy „közönségkedvenc” díjazására.

„A már ismert e-kormányzat és e-demokrácia mellett az idei fókusz-témánk a kibervédelem volt, amely az egyetemünknek is az egyik kiemelt kutatási témája” – mondta el lapunk érdeklődésére Szádeczky Tamás egyetemi docens. Az NKE Államtudományi és Közigazgatástudományi Kar Elektronikus Közzolgálati Intézetnek mint a rendezvény alapítójának és fő szervezőjének oktatója hozzátette, hogy a kibervédelem témában az előadások és szekcióülések mellett egy osztrák kutatóintézet által rendezett stratégiai szimulációs workshopot is rendeztek a konferencián. A szakember külön kitért az okosváros és nyílt adatok szekció, valamint az e-kormányzat és társadalom szekciók munkájára, ahol a technológiai változások mellett azok társadalomtudományi vonatkozásait is elemezték az előadók.

Szádeczky Tamás elmondta azt is, hogy folyamatosan fejlődik a konferenciakötetük, amely tavaly már úgynevezett DOI azonosítót is kapott, az idei évtől pedig nyílt hozzáférésű (gold open access) lett a kiadvány. A szakember felhívta a figyelmet arra is, hogy az NKE vezetése részéről folyamatos volt az érdeklődés a konferencia iránt: Koltay András rektor nyitóbeszédet tartott, Kis Norbert, az ÁKK dékánja pedig szekcióelnökként és előadóként is hozzájárult a konferencia sikeréhez. Ugyancsak fontos a rendezvény nemzetközi megítélése: a ludwigsburgi partnerintézmény rektorhelyettese a konferencia teljes ideje alatt aktívan vett részt a munkában. „Az gondolom, hogy a mai világban az értéket legjobban a ráfordított időben lehet mérni, és így a tudományos eredmények mellett most más szempontból is értékes konferenciának lehettünk a résztvevői” – fogalmazott Szádeczky Tamás. ●

AZ NKE ÁKK ELEKTRONIKUS KÖZZOLGÁLATI INTÉZET TEVÉKENYSÉGE

Az NKE ÁKK Elektronikus Közzolgálati Intézet kutatási és oktatási területe a digitális kormányzás, az adatvédelem és információszabadság, a kibervédelem és a közigazgatási információrendszerek, illetve tágabb értelemben az infokommunikációs technológiák közzolgálatra gyakorolt hatásainak elemzése. Oktatott tantárgyaik és kutatási témáik is a jog, az információmenedzsment, a szervezeti innováció, a szolgáltatásmenedzsment, illetve a közpolitika sajátos metszetében helyezkednek el. Az intézet munkatársai rendszeres résztvevői, szervezői és alakítói a nemzetközi tudományos fórumoknak kutatási és oktatási területeinken. Ezek közül kiemelkedik vezető szerepük a Decision Sciences Institute (DSI) amerikai és európai (EDSI) szervezetében, illetve a NISPAcee E-government Munkacsoportjában, emellett rendszeres résztvevői az EGPA Public ICT munkacsoportjának is.

Az intézet számos szakmai kapcsolatot ápol a nemzeti közigazgatást irányító, fejlesztő és kutató szervezetekkel, mint például a Belügyminisztérium Közigazgatási Államtitkárságával, a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósággal, a Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt.-vel, illetve a Kibervédelem Intézettel. Emellett rendszeres együttműködést folytatnak a Magyar Zoltán E-közigazgatási Egyesülettel, a Közép-európai Határmenti Együttműködés Szervezetével (CESCI), és számos egyetem kutatócsoportjával, valamint tanszékével. Az intézet gondozza és fejleszti a Nemzeti Kibervédelem Stratégia szerves részeként alapított elektronikus információbiztonsági vezető akkreditált szakirányú továbbképzést, amely igen magas nemzetközi sztenderdeknek megfelelő minőségben látja el egyedülálló ismeretekkel a központi és helyi kormányzati szervek informatikai és információszabadságért felelős vezetőit.

Számos tudományterületen kiválóak az **NKE** hallgatói

SZÖVEG: FECSER ZSUZSANNA, SZŐÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Összesen 55 minősített helyezést értek el a Nemzeti Közszolgálati Egyetem hallgatói az idei Országos Tudományos Diákköri Konferencián. A XXXIV. OTDK-ról 16 első, 19 második és 20 harmadik helyezést, valamint 41 különdíjat hoztak el a tudomány iránt elkötelezett fiatalok.

A versenyre az intézmény négy karának (ÁKK, HHK, NETK, RTK) és egy önálló intézetének (KVI) hallgatói öt tudományterületen összesen 190 pályamunkával neveztek, amelyek közül 174-et be is mutattak. A több karon is hallgatói jogviszonnal rendelkező pályázók esetén a statisztika elkészítése során az adott pályamű kvalifikációjakor rögzített hallgatói jogviszonyt vették figyelembe – tájékoztatta lapunkat Németh András egyetemi docens, az Egyetemi Tudományos Diákköri Tanács elnöke.

A bemutatott pályamunkák közül 27 az Államtudományi és Közigazgatási Kar hallgatói nevéhez fűződik, akik az Állam- és Jogtudományi Szekcióban, a Társadalomtudományi Szekcióban, a Közgazdaság-tudományi Szekcióban, valamint a Had- és Rendészettudományi Szekcióban 5 minősített helyezést (2 első, 1 második és 2 harmadik helyezést) és 10 különdíjat érdemeltek ki.

A Rendészettudományi Kar a hagyományoknak megfelelően a karok közül idén is a legtöbb pályamunkát (48) delegálta az OTDK-ra, amelyből csaknem 45-öt mutattak be. Az Állam- és Jogtudományi Szekcióban bemutatott pályamű különdíjban részesült, míg a Had- és Rendészettudományi Szekcióban elhangzott 43 prezentációval 4 első, 7 második és 2 harmadik helyezést értek el a hallgatók, akik 6 különdíjat is átvehettek a zsűritől. A Hadtudományi és Honvédtisztképző Karról idén kizárólag a Had- és Rendészettudományi Szekcióba érkezett nevezés, összesen 37, amelyek közül a hallgatók 36-ot be is mutattak.

A 4 első, 3 második és 4 harmadik helyezést mellett 8 különdíjat is kaptak a honvédtisztjelöltek.

A Nemzetközi és Európai Tanulmányok Karról minden korábbinál több, összesen 40 pályamunka érkezett négy szekcióba (Állam- és Jogtudományi, Humán Tudományi, Társadalomtudományi, valamint Had- és Rendészettudományi Szekció), amelyek közül néhány kivétellel csaknem az összeset be is mutatták. Ezekkel szerzőik 3 első, 5 második és 8 harmadik helyezést mellett 11 különdíjat is szereztek.

A Katasztrófavédelmi Intézet hallgatói közül az Állam- és Jogtudományi Szekcióban indult versenyző egy különdíjjal gazdaggott, míg a Had- és Rendészettudományi Szekcióban bemutatott 26 dolgozattal a pályázók 3-3 első és második, 4 harmadik helyezést és 6 különdíjat szereztek.

Elégedett az NKE hallgatóinak idei szereplésével Padányi József vezérőrnagy. Az egyetem tudományos rektorhelyettese lapunknak elmondta, hogy mennyiségben tartották, minőségben pedig meg is haladták a korábbi évek teljesítményét. Ezt mutatja az is, hogy egyre több, idén már öt szekcióban vettek részt az intézmény hallgatói, akik dolgozataikkal nemcsak a társadalomtudományok, hanem a műszaki tudományok területén is versenyeztek. Ezért is reméli azt Padányi József, hogy a következő években a víztudomány is egyre fontosabb szerepet tölt majd be az OTDK megmérettetéseiben. „A verseny

EGYRE NÉPSZERŰBB AZ OTDK

A XXXIV. Országos Tudományos Diákköri Konferencia 16 szekcióban zajlott március 28. és április 26. között. A felsőoktatási intézmények az elmúlt két évben összesen 13 ezer dolgozatot bíráltak el, ezek közül mintegy 7 ezret javasoltak az országos megmérettetésre. Végül 4100 dolgozatot mutatott be a mintegy 4500 hallgató az idei OTDK-n. „Az esemény jelentőségét jelzi, hogy 16 helyszínen összesen 11 ezer hallgató, bíráló, témavezető, szervező vett részt az idei rendezvényen” – mondta el a Bonum Publicumnak Szendrő Péter. Az Országos Tudományos Diákköri Tanács elnöke hozzátette, hogy idén újdonság volt a mintegy 150 középiskolás részvétele a versenyen. „Volt olyan gimnazista, aki nemcsak bemutatta dolgozatát, hanem nyert is vele” – fogalmazott a szakember. Megtudtuk azt is, hogy ebben az évben a doktori iskolák is bemutatkoztak az OTDK-n, és a határon túlról is mintegy 700 résztvevője volt az eseménynek. Az NKE hallgatóinak szereplésével kapcsolatban Szendrő Péter megjegyezte, hogy még soha nem volt ennyi helyezettje az intézménynek a tanulmányi diákköri megmérettetésén, ahol egyre több tudományterületen képviselteti magát az egyetem. Szendrő Péter felhívta a figyelmet arra is, hogy egyre több anyagi ösztönzője is van az OTDK-n való szereplésnek. „A május elején megjelent Új Nemzeti Kiválóság Program pályázatain például szinte biztosan eredményesen szerepelnek azok, akik helyezést értek el az OTDK-n” – tette hozzá az elnök.

résztvevői beleköstölhetnek abba, hogy mekkora szellemi izgalom, élvezet egy publikáció, egy tanulmány megalkotása. Őket valószínűleg életük végéig végigkíséri ez az érzés, így sokkal nagyobb eséllyel válnak oktatóvá és kutatóvá, mint azok, akik nem vesznek részt a tudományos diákköri mozgalomban” – tette hozzá a rektorhelyettes. Padányi József egy olyan lépcsőfoknak nevezi az OTDK-t, amellyel sokkal nagyobbá válik a hallgatók esélye a doktor címre. Ebben kiemelkedő szerepe van az iskolateremtő professzorok, a „mesterek” munkásságának is, hiszen nélkülük

MEGJELENT AZ ÚJ NEMZETI KIVÁLÓSÁG PROGRAM PÁLYÁZATI KIÍRÁSA

Immáron harmadik éve hirdeti meg a Nemzeti Közszolgálati Egyetem, az idei évtől az Innovációs és Technológiai Minisztérium által támogatott kiválósági ösztöndíjpályázatát, az Új Nemzeti Kiválóság Programot (ÚNKP). A program célja, hogy támogassa a hazai kutatói és alkotóművészi utánpótlást, a tudományos és művészeti pályán való elindulást, majd pályán tartást, valamint a nemzetközi szinten is kiváló, tapasztalt kutatók és alkotók kutatómunkáját. A program idei ösztöndíjpályázatai a felsőoktatásban részt vevő hallgatói, kutatói kiválóságot ösztönzik olyan – alapképzésben, mesterképzésben vagy doktori képzésben részt vevő – hallgatók, doktorjelöltek, valamint fiatal oktatók, kutatók támogatásával, akik a felsőoktatási intézményben eredményes kutatási és alkotói tevékenységet folytatnak. A program a kutatói és alkotói kiválóságot minden tudomány- és művészeti területen figyelembe véve kívánja elősegíteni a tudományos kutatásokat és az innovációt. Idén 5 kategóriában biztosít lehetőséget a pályázásra az ÚNKP. További részletek: www.uni-nke.hu/egyetem/palyazatok/uj-nemzeti-kivalosag-program/bemutatas.

XXXIV. Országos Tudományos Diákköri Konferencia

Kar, intézet szerinti megoszlás

NKE összes	KAR				INTÉZET	
	ÁKK	HHK	NETK	RTK	KVI	
Nevezett	30	37	45	48	30	190
Bemutatott	27	36	40	44	27	174
Helyezést elért	5	11	16	13	10	55
I. helyezett	2	4	3	4	3	16
II. helyezett	1	3	5	7	3	19
III. helyezett	2	4	8	2	4	20

nincs tehetséggondozás és új kutatási eredmény sem. Padányi József emellett fontosnak tartja a különböző pályázati lehetőségeket is, amelyek segítik a hallgatók tudományos munkáját. „Az olyan programok, mint a Bolyai János Kutatási Ösztöndíj, az Új Nemzeti Kiválósági Program és az egyetem által az elmúlt években bonyolított uniós pályázatok mind-mind hozzájárulnak az egyetem hallgatóinak sikereihez az idei OTDK-versenyen” – tette hozzá a rektorhelyettes. ●

Felemelő és élménydús pillanatok a X. Ludovika Fesztiválon

SZÖVEG: TASI TIBOR
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Száznapos ünnepség, katonai helikopter közelről, BTR páncélozott jármű, Jet Fly-szimulátor, magasból mentési bemutató – felemelő, színes, élményekkel teli programokkal telt a X. Ludovika Fesztivál, amelyet a Nemzeti Közszerződési Egyetem Ludovika Főépülete előtti téren rendeztek. Az NKE és az MH Ludovika Zászlóalj által rendezett fesztiválon felidéztek a régi bajtársi hagyományokat, bemutatták a Magyar Honvédség új eszközeit, de az érdeklődők megismerhették a különböző alakulatok munkáját is.

A Ludovika Akadémia létrehozása az 1808. évi VII. törvény-cikkhez fűződik, a honvédtisztjelöltek ünnepeinek öröksége is innen ered. Koltay András elmondta, hogy a száznapos ünnepség célja a bajtársi összetartozás szellemének erősítése, a „ludovikás” hagyományok és szokások ápolása. „A magyar honvédtisztképzésnek akkor is a Ludovika az otthona, ha tisztjelöltek és tanáraik, előjáróik egyelőre még sokszor távol vannak ezen otthonától. Nekik és az egyetem valamennyi polgárának méltónak kell lenni a nemzet szeretetére és a magyar emberek bizalmára. Ezt csak odaadó tanulással és önzetlen szolgálattal, a nehéz helyzetekben való vitéz helytállással lehet megszolgálni” – fogalmazott Koltay András, az NKE rektora, aki hozzátette: az egyetem célja, hogy gyökereiket tisztelő, tudásukban elmélyült, emberségükben megkérdőjelezhetetlen polgárokat képezzen. Benkő Tibor honvédelmi miniszter szerint a tisztjelölteknek már arra is érdemes gondolni, hogy nemsokára az ország védelmére tesznek esküt, amelyet akár életük árán is teljesítenek, ha kell. A tárcavezető felhívta a figyelmet az egész életen át tartó tanulásra, ez tehet méltóvá egy katonát arra, hogy tisztességes szolgálatot tudjon a háta mögött. A katonai hivatás embert próbáló feladat, amely nagyszerű családi háttér mellett valósítható meg. Benkő

Tibor kiemelte: a végzés előtt álló fiatalok egy olyan történelmi pillanatban kezdik meg tanulmányaikat, amikor a kormány egy ütőképes honvédség létrehozásán munkálkodik, a katonák pedig a legmodernebb technikai eszközöket és felszereléseket kapják meg. „Mindig csak a legjobbak maradhatnak közöttünk” – fogalmazott Benkő Tibor. Az ünnepségen kilenc végzős hallgató vehetett át elismerést. A Honvédtisztképző és Hadtudományi Kar dékánjának rendelkezése alapján Bolyai-vándorkardot kapott Fehér Zalán Sándor. A rangelső hölgynek járó Bolyai-dísztorjt Varga Viktória kapta, míg a végzős évfolyam kimagasló teljesítményt elért évfolyamelsőjének járó Ludovika-emlékkardot Takács Máté László érdemelte ki. A végzős évfolyam kimagasló teljesítményt elért hölgy hallgatójának a Kossuth-dísztorjt adományozza a kar, idén ezt Solti Diána vehette át. A Repülés dísztorjt a Szolnokon tanuló hallgatók avatandó évfolyamának rangelsője, Molnár Bernadett kapta. Hadik András tanulmányi vándordíjban részesült a katonai vezetői alapképzési szak, lövész specializáció negyedik évfolyamos tancsoportja, és a katonai üzemeltetés alapképzési szak, híradó specializáció, katonai információbiztonsági modul negyedik évfolyamos tancsoportja. Kvasz András repülés dísztorjt

„Nagyon fontosnak tartom ezeknek a hagyományoknak az ápolását, továbbvitelét, de még ennél is fontosabb ezeknek a hagyományoknak a megélése. A száznapos ünnepségen a legkiválóbbakat ünnepeljük, a legkiválóbbak kapnak elismerést. A negyedik évfolyamos honvédtisztjelöltek ugyanakkor ráhangolódnak a végzés utáni időszakra is, hiszen ők már néhány hónap múlva igazi beosztásokban fognak szolgálni a Magyar Honvédségben” – Pohl Árpád, dandártábornok, a HHK dékánja

kapott Horváth Tímea, míg az átlagon felül teljesítőknek ítél Szent László-díjjal Ruszkovics Patrik Györgyöt ismerték el. Az egész napos rendezvényen az érdeklődők találkozhattak a Magyar Honvédség katonai alakulataival, régi-új katonai és rendészeti járművekkel, valamint a katasztrófavédelem eszközeivel, de megtekinthették a történelmi Ludovika Főépületet is. A fesztivál egyik látványos eleme az AS 350-es helikopterbemutató volt. Egyébként ezen a géptípuson teljesítenek 70 órás gyakorló repülést azok, akik majd a következő években,

a haderőfejlesztési program keretében érkező új Airbus helikopterekkel repülnek majd. A rendezvényen részt vettek többek között az 1848-as hagyományörzők, az NKE SE Katonai Hagományörző Szakosztálya, életmentési, műszaki mentési és katonai testnevelési bemutatót is láthattak az érdeklődők, bemutatkoztak az NKE Sportegyesület tonfásai, valamint a Veszprémi Légi Zenekar és a Katasztrófavédelem Központi Zenekara is. Az eseményen megismerkedhettek a Nemzeti Közszerződési Egyetem Kiberbiztonsági Akadémiájának tevékenységével is. ●

Vírus 2019:

közös gyakorlaton az NKE hallgatói

SZÖVEG: SZŐÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem mintegy ezer hallgatója vett részt az intézmény immár hagyományos közös közszolgálati gyakorlatán. A Vírus 2019 nevet viselő, idei kétnapos gyakorlaton egy, az emberre és az emlősökre egyaránt veszélyes járvány terjedésének megakadályozását modellezték a szervezők. Az idei gyakorlat is jó lehetőséget adott az intézmény különböző hivatásrendekhez tartozó hallgatóinak a közös munkára és együttműködésre.

Árvízvédelmi vészhelyzet, az országot ért fegyveres támadás, ónos eső és jeges eső okozta természeti katasztrófa, tömeges bevándorlási hullám és kibertámadás. Ezek voltak a 2013 óta minden évben megrendezett közös közszolgálati gyakorlatok témái, amelyek szimulálásával életszerű helyzetet tudtak teremteni a hallgatók számára a gyakorlat szervezői. Idén a bioterrorizmussal mint valószínűsíthető veszélyforrással kellett szembenéznük a résztvevőknek. A feltételezett alapszituáció szerint Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és Békés megye bizonyos részein egy vírus ismeretlen törzse jelent meg, amely földrajzilag jó behatárolható területen pusztítja az állatállományt. A vírus emberekre is veszélyt jelent, több esetben súlyos megbetegedés is történt. Feltehetően bioterrorizmus indíttatású cselekmény hatására jelentek meg a járványgócok ebben a két megyében. A kétnapos rendezvényen a hallgatók gyakorolhatták a hivatásrendek együttműködésének lehetőségeit, a vészhelyzet kihirdetésének előkészítési folyamatát és az annak bevezetésével kapcsolatos eljárásokat. A Vírus 2019 minél hatékonyabb megvalósításában »

A KORÁBBI ÉVEK KÖZÖS KÖZSZOLGÁLATI GYAKORLATAI AZ NKE-N

Vadvíz 2013: árvízvédelmi veszélyhelyzet hazai területen, rendészeti feladatok ellátása.

Végvár 2014 és Végvár 2015: a rendvédelmi, közigazgatási tevékenységek modellezése az alkotmányos jogrend alap időszakában, majd váratlan, külső fegyveres csoport támadását követően a honvédelmi és rendvédelmi feladatok megszervezése.

Vihar 2016: a 2014. december eleji ónos eső és jégvihar okozta természeti katasztrófa eseményeinek modellezése.

Vándor 2017: a 2015. július és 2016. május közötti időszakban kialakult tömeges migrációs veszélyhelyzet kezelésének modellezése.

Integrált védelem 2018: egy lehetséges kibertámadás következtében az elektromosáram-szolgáltatás helyenkénti megszűnése kapcsán kialakuló helyzet kezelésére történő felkészülés.

számos hazai partnerintézmény is közreműködött, így például a Belügyminisztérium, a Honvédelmi Minisztérium, a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, az Országos Vízügyi Főigazgatóság és helyi önkormányzatok. A közös közszolgálati gyakorlatra idén is érkeztek külföldi vendégek Ausztriából, Szlovákiából, Csehországból, Lengyelországból és Horvátországból. A gyakorlatra döntő részben az NKE Ludovika Campusán került sor, de helyszíniként szolgált az intézmény Hungária körüli és bajai campusa is, valamint az ócsai gyakorlótér.

„Intézményünk 2013 óta rendez közös közszolgálati gyakorlatot, amelynek során a hallgatók és a segítők valós problémákat dolgoznak fel, és ezzel jártasságot szereznek a komplex szakmai problémák megoldásában, valamint gyakorolják a vezetési funkciókat is” – mondta el a rendezvény központi tájékoztatóján Kovács Gábor rendőr dandártábornok, az NKE oktatási rektorhelyettese. A gyakorlat szakmai vezetője hozzátette, hogy az egyetem mind az öt karának hallgatói részt vettek a feladatok végrehajtásában. Elhangzott, hogy idén egy kutatás is készül, amelyben arra keresik a választ, hogy

a gyakorlat milyen hatással van a hivatásrendek és a civil szakos hallgatók szervezeti önkéntes magatartására, annak fejlődésére. Kovács Gábor szolt arról is, hogy az öt nagyobb mozzanattól álló gyakorlatra idén tíz nemzetközi partnerintézményből mintegy negyven külföldi vendég érkezett.

„Tűzoltósági, polgári védelmi és iparbiztonsági feladatokat is gyakorolhattak az NKE katasztrófavédelmi szakos hallgatói, akik a gyakorlat során hatékonyan működtek együtt a többi hivatásrenddel és a civilekkel is” – mondta értékelőjében Endrődi István ezredes. A Katasztrófavédelmi Intézet egyetemi docense hozzátette, hogy a katasztrófavédelem jövőtárból egy mobillabort is telepítettek a gyakorlat helyszínére, ahol a modern technikai eszközök használatával életszerűbben lehet modellezni a kialakult helyzetet. A Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar 110 hallgatóval és 7 oktatóval képviselte magát a gyakorlaton. Hettyey András, a NETK adjunktusa elmondta, hogy a kar hallgatói különböző hazai és nemzetközi szervezeteket képviselve jelentéseket készítettek, és tájékoztatták a partnerországokat a kialakult helyzetről, valamint próbálták felmérni, hogy a távolabbi országok (Kína, Oroszország) hogyan reagálhatnak egy ilyen szituációra.

Balla József rendőr ezredes tájékoztatása szerint a Rendészettudományi Kar 250 hallgatóval és 19 oktatóval képviselte magát a gyakorlaton. Az RTK egyetemi docense elmondta, hogy a kar valamennyi szakirányáról érkeztek hallgatók a rendezvényre, ahol végig különböző feladatokat kellett ellátniuk, így például részt vettek ideiglenes határzár működtetésében, gyógyszer szállítmány biztosításában vagy vízumkiadásban.

A Vírus 2019 gyakorlaton a bajai Víz tudományi Kar hallgatói és oktatói is részt vettek. Cimer Zsolt dékánhelyettes elmondta, hogy harmadéves építőmérnök és másodéves környezetmérnök hallgatóik a társszervekkel való együttműködés gyakorlása mellett tényleges szakmai feladatokat is elláttak: a Sugovicán hajózárt mérték a víz sebességét, és analitikai vizsgálatokat is végeztek. Hülvelly Lajos egyetemi docens arról tájékoztatott, hogy az Államtudományi és Közigazgatási Kar 210 másodéves hallgatója a hivatásrendekkel szorosan együttműködve végezte a feladatokat. Így például a kibermédia-csoport tagjai a közösségi médiafelületeken megjelenő álhírek terjedése miatt arra tettek javaslatot, hogy a pánik elkerülése érdekében korlátozzák ezen internetes oldalak működését a veszélyhelyzet idejére.

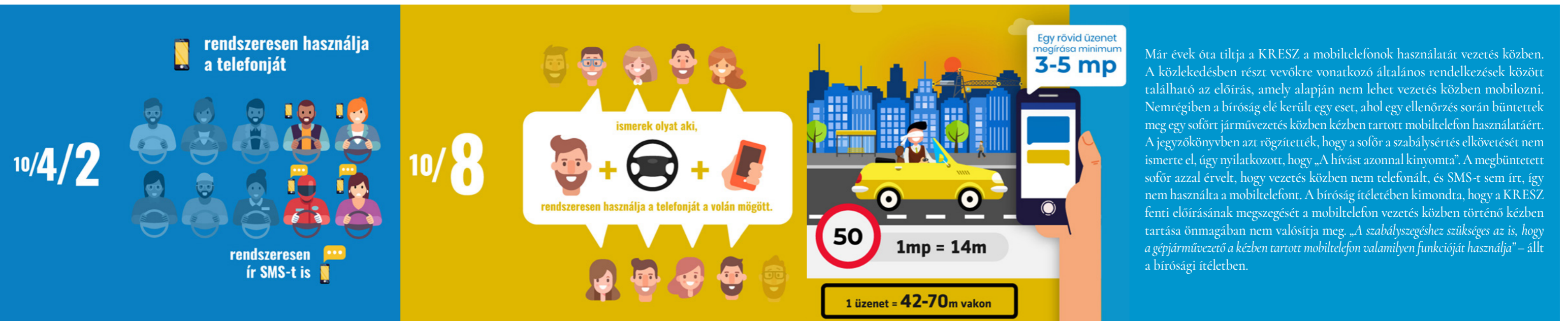
A közös közszolgálati gyakorlaton a honvédtisztjelölt hallgatók közül több mint kétszázan vettek részt, elsősorban gyakorlati terepen. Horváth Tibor ezredes elmondta, hogy a hallgatók az ócsai kiképzőbázison ellenőrző-áttesztelő pontot működtettek, járőröző tevékenységet végeztek, és vegyvédelmi feladatokban is közreműködtek. ●

„NEM A HAVEROD A MOBIL, HA VEZETSZ!”

SZÖVEG: TASI TIBOR
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Tízből négyen használják az okostelefonjukat vezetés közben, közülük pedig minden ötödik ember üzeneteket és közösségimédia-bejegyzéseket is szokott írni az autóban. A vezetés közbeni mobilhasználat sokakat veszélyeztető jelenség. egy olyan új típusú „függőség”, amelynek visszaszorítása érdekében az ORFK-Országos Balesetmegelőzési Bizottság és a témával kapcsolatos kutatást végző Aegon Biztosító figyelemfelhívó kampánysorozatot indított. Az NKE helyszínének és a felmerülő témák kiválasztásában az ORFK-OBB együttműködő partnere, az NKE RTK Közbiztonsági Tanszékének közlekedésrendészeti szakcsoportja is közreműködött.

Infografikák forrása: Aegon

„A 21. század ittas vezetése a vezetés közbeni mobilozás” – hangzott el azon a sajtótájékoztatón, amelyet a Nemzeti Közszerződési Egyetemen tartottak. A mobiltelefonok villámgyors elterjedése azzal is együtt járt, hogy nem tanultuk meg azokat kulturáltan és biztonságosan használni. Mindezt alátámasztják azok az adatok is, amelyek szerint tízből négyen használják okostelefonjukat vezetés közben, közülük pedig minden ötödik ember üzeneteket és közösségimédia-bejegyzéseket is szokott írni az autóban. Az ebből eredő figyelmetlenség pedig rendkívül balesetveszélyes, legyen szó vezetésről, vagy akár gyalogosközlekedésről. A közelmúlt egyik ilyen tragédiája bejárta az egész sajtót: egy fiatal ember a mobilját nyomogatva, headsettel a fülében úgy kelt át az egyik vasúti átjárón, hogy az érkező vonat halálra gázolta. „A mobil nem a barátunk, adott esetben az életünk is törhet” – fogalmazott Óberling József rendőr ezredes. Az ORFK-OBV ügyvezető elnöke arról is beszélt: a kézben tartott mobiltelefon járművezetés közbeni használata Európa valamennyi országában jogellenes cselekménynek számít. A törvénybe ütköző telefonhasználat a leggyakoribb közúti szabálysértések közé tartozik, és a legveszélyesebb kihágások egyike, amely bizonyos esetekben egy lapon említhető az ittas vezetés veszélyeivel. „A lakosság nagy része elítéli az ittas vezetés, a közelmúltban indult kampány célja, hogy ezt elérje a vezetés közbeni mobilhasználat is” – tette hozzá az ORFK Közlekedésrendészeti Főosztály vezetője. A kutatás szerint leginkább a budapesti férfiakra igaz, hogy vezetés közben telefont vesznek a kezükbe: közülük minden

Naponta 1,6 millió személyautó közlekedik Magyarországon, és a lakosság 93 százaléka veszélyt nem ismeri el a vezetés közbeni mobilozást, amely nagyjából mindenkinek lelkiismeret-furdalást okoz, mégis nyomkodja. Az autópályán 130 kilométeres sebességgel haladó autó 36 métert tesz meg egyetlen másodperc alatt, a városi közlekedésben 14 métert. Ennyit vezetünk vakon, ha a telefonra figyelünk, és ez az a távolság, ameddig nem tudunk reagálni a forgalmi helyzetekre.

ötödik üzenetet vagy e-mailt ír, néz valamit a képernyőn, vagy posztol valamelyik közösségi oldalra. „Míg a 30 év alattiak folyamatosan chatelnek, a 30 fölötti korosztály az üzeneteket figyel, mert attól fél, hogy lemarad valamiről” – ismertette a kutatás részleteit Szombat Tamás, a biztosítótársaság vezérigazgató-helyettese. Az üzenetküldés és a közösségimédia-használat kiemelkedő gyakorisággal fordul elő a 18–39 éves korosztályban, míg a vezetés közbeni e-mailezés a 30–39 évesekre jellemző, elsősorban azokra, akik vidéki városokban élnek. Kiderült továbbá, hogy a vezetés közbeni telefonhasználat kapcsán a magyarok nem tudják pontosan, mit engednek meg a hatályos jogszabályok. A megkérdezettek fele szerint például csupán a kézben tartott telefonon való beszélgetés tilos, pedig a törvény szerint járművezetés közben semmi olyat nem szabad a telefontal tenni, amihez a sofőrnek a kezébe kell vennie azt.

Ez a tevékenység egy olyan függőséget okoz, amely nem betegséget jelent, hanem a tárgyaktól való hétköznapi függést. Azt ugyanis nem tagadhatjuk, hogy mobiltelefonunk szervesen beépült mindennapi életünkbe: egyebek mellett fizetünk vele, vagy szociális hálónkat tartjuk fenn a készülék segítségével. „A probléma azzal van, hogy ez nem szakad meg, ha beülünk a kocsinkba” – mondta Demetrovics Zsolt, az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Karának dékánja. A professzor szerint nem orvosi értelemben kell kezelni a problémát, hanem azt kell elérni, hogy természetes módon meg tudjon szakadni a mobilhasználat, ha vezetünk, vagy másra kell figyelniünk. A kockázatokat kellene látnunk, megélnünk, ezért a figyelemfelhívó akció sarokpontja a tudatosság növelése lehet. Az emberi figyelem megosztásának ugyanis van egy végpontja, ennek a képességnek a határait a technikai fejlődés sem tágíthatja. A fiatal generáció életének természetes része, hogy bárhol, bármikor megír egy üzenetet az okostelefonján. „Ez az a korosztály, ahol néhány rövid szót bepötyögni rutinná válik, és pont ez a rutin adhat egy téves biztonságérzetet. Ezért is fontos a folyamatos figyelemfelhívás, az edukáció” – mondta a kutatás kapcsán R. Csekeő Borbála pszichológus. A Kék Vonal Alapítvány pszichológus szakértője szerint ebben nagyon fontos szerepe van a családnak. „Anyja és apja tud arra példát adni, hogy nem veszi fel a mobil a vezetés közben” – fogalmazott a szakember, aki leszögezte azt is: a jelenségkör nem kizárólag a 20 évesek problémája. Ők inkább azok,

akik észre sem veszik a veszélyeket, hiszen beleszülettek a „minden(másod)perces” mobilhasználatba. Bár a tapasztalatok, illetve az utca képe alapján elmondható, hogy Magyarországon a leggyakoribb közúti szabálysértések egyike a vezetés közbeni telefonhasználat, az erre vonatkozó részletes statisztikák csak korlátozottan érhetőek el. Annyit azért lehet tudni, hogy a karambolokból évente 30 ezer káresetet jelentenek a biztosítóknak, ami 10 milliárdos nagyságrendű kártétel. A rendőrség egy baleset bekövetkeztekor igen nehezen tudja bebizonyítani, hogy az illető használta-e a mobilját. A tévhitekkel ellentétben jelen formájában a Közúti Intelligens Kamerahálózat (VÉDA) sem alkalmas arra, hogy a mobilhasználatot figyelje vele. Ráadásul ez és a bekövetkezett baleset közötti összefüggés bebizonyítása külön történet. A rendőrség megelőzési tevékenységének alapeszköze a folyamatos oktatás, hogy az emberek fel tudják mérni a vezetés közbeni mobilhasználat veszélyeit, és a figyelemfelhívás, hogy bár a mobiltelefon szerves része az életünknek, a közlekedésben még sincs helye. Az oktatás fontos eszközei lehetnek azok az online videók is, amelyek főszereplője a sokak által ismert stand up humorista, Kovács András Péter, aki Janklovics Péterrel vicces, ám élethű szituációkban mutatja be a mobilhasználat veszélyeit. A felvilágosító akció további része egy VR-szemüveggel ellátott virtuálisvalóság-alkalmazás, amellyel a közelmúltban indult országos roadshow állomásain bárki kipróbálhatja a vezetés közbeni telefonhasználat valós veszélyeit. ●

Hol tart ma a repüléstudomány? Katonai és polgári fejlesztések Magyarországon

SZÖVEG: TASI TIBOR
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A Zrínyi 2026 Honvédelmi és Haderő-fejlesztési Program az egész ország védelmi potenciáljának megerősítését célozza, amelynek a légierő vetületében napjainkban is vannak látható eredményei. A Gripen harcászati vadászrepülő-flotta már évek óta védi a magyar, a szlovén és napjainkban a balti államok légterét, a közelmúltban két-két Airbus A319-es repülőt és Falcon 7x szállító repülőgépet szereztek be, a közeljövőben pedig érkeznek új könnyű és közepes helikopterek. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem szolnoki Katonai Repülő Intézetében rendezték meg azt a konferenciát, amelyen számba vették ezen fejlesztéseket, de olyan polgári célú repüléstudományi innovációkat is bemutatnak, amelyek akár a katonai alkalmazások terén is hasznosak lehetnek.

„1991 óta rendezünk repüléstudományi konferenciát a légi közlekedés népszerűsítésére, ezzel negyedszázados hagyományt ápolunk” – fogalmazott megnyitó beszédében Palik Mátyás. Az intézetigazgató arról is beszélt, hogy a Zrínyi 2026 program mellett a repüléstudomány számtalan területe, például a repülésbiztonság, a repülésorvostan, de az űrhajózás is megjelenik a rendezvény témái között. Az intézetben zajló négyéves GINOP kutatás-fejlesztési program pedig tükrözi, hogy élen járnak az együttműködések terén, hiszen több hazai felsőoktatási intézménnyel vannak kapcsolatban. A GINOP-program túl van a félidején, kutatási eredményeit a konferencia keretében rendezett szakmai napon ismertették.

A magyar légierő képességeinek alapeszközei: a helikopterek, a szállító repülőgépek és a Gripen harcászati repülőflotta. A védelmi tervezés is ezen képességek célszerű, hatékony és gazdaságos hadrendben tartására irányul. Vagyis a hamarosan érkező Airbus H145M könnyű és a H225M közepes helikopterek nem a Mi-helikopter család utódai, hiszen ezekkel az új gépekkel nem az egykori szovjet technika követelményeinek lemásolása a cél – erről beszélt Szénási Jenő ezredes, az MHP HTCSF Légierő Hadfelszerelési Rendszerek Fejlesztési Főnökségének főnöke. A H145M helikopterekből 20 darab érkezik 2019–2021 között, a gépek üzemeltetését mintegy 50 különböző, főként németországi tanfolyamon tanulja majd meg a repülő-műszaki, hajózó és egyéb állomány.

A többi között személyszállító, kutató-mentő és tüztámogató feladatokra is bevethető H225M flotta a tervek szerint 16 darabból áll majd, és 2023–2025 között érkeznek a magyar légierőhöz. A helikopterek műszaki üzemben tartásához szükséges elméleti ismereteket ez esetben is külföldi, angol nyelvű tanfolyamokon kell elsajátítani, amelyek többsége Franciaországban és Németországban zajlik majd, nagyjából a helikopterek érkezésének időszakában. A gépek valós képességeit és üzemeltetési „filozófiáját” nem a tanfolyamokon, hanem a mindennapi alkalmazás során lehet tökéletesen megismerni. Míg a korábbi években – némi túlzással – egy kalapács és egy csavarhúzó minden technikai problémát megoldott, ma már a bonyolult technikai rendszerek működtetéséhez mindez nem elegendő. Ha szükség van például egy új alkatrészre, az akár 48 órán belül megérkezik arra a bázisra, amelyik igényelte, ebben egy külön erre a célra kidolgozott szoftver lehet a személyzet segítségére. Szintén

fontos összetevő a '70-es évekbeli harceljárások és az akkori ellátási rendszerek alapján kialakított szabályzatok módosítása is a mai kor követelményeinek megfelelően, ráadásul nem feltétlenül kizárólag magyar nyelven. A korszerű műszaki technológiák által támasztott igényeket követnie kell a humán erőforrással való gazdálkodásnak is „A toborzási tevékenység a meglévő szakembergárda megtartására kell hogy épüljön” – véli az ezredes.

A technikai beszerzések mellett komoly, nagy gyakorlati haszonnal kecsegtető kutatások is zajlanak a Katonai Repülő Intézetben. Ezek közül az egyik a repülés általi légszennyezés csökkentésének és az alternatív üzemanyagok honvédségen belüli használhatóságának lehetőségeire irányul. Kavás László, a Repülő Sárkányhajtómű Tanszék vezetője annak a tesztelhajtóműnek az üzemi próbáiról beszélt, amellyel

az újfajta tüzelőanyagoknak a gázturbinás hajtóművek üzemére gyakorolt hatásairól lehet információkat gyűjteni. A méréseket egy nagy felbontású kamerarendszer, valamint mérőműszerek és ezek rendszerbe kapcsolása segíti majd. Szintén fontos kutatási terület a katonai repülés emberi tényezőinek vizsgálata. A pilóták teljesítményét ugyanis számos, a repüléssel járó élettani stresszor (például gyorsulás, hipoxia, vibráció, mozgásbetegség, térbeli dezorientáció, nagyfrekvenciás sugárzás) befolyásolja, az ilyen hatások vizsgálata a pilóták egzakt kiválasztását garantálja. Ebben a munkában 19 fős kutatói team dolgozik. „A repülőorvosi,

teljesítménydiagnosztikai vizsgálatok, valamint a teljesítményfiziológiai és testszenzoros kutatások során egyebek mellett a hétköznapiakból is ismert VR-szemüveget használják a tesztalány pilótajelöltek, de a programnak részei a »vigyük be a valóságot a laboratóriumba« kutatási ars poëticán alapuló, barokmraiban zajló, komplex repülés-szimulátoros vizsgálatok is” – mondta Dunai Pál, a Repülésirányító és Repülő-hajózó Tanszék docense. A biztonságos repülés egyik alapkövetelménye a megfelelő időjárás-előrejelzések alkalmazása. Ezek pontosításához és verifikációjához nagy segítséget adhatnak a pilóta nélküli technológiák. Olyan drónokról van szó, amelyekkel precízen vizsgálható az alsó légkör 2-3 km-es rétege, amely meteorológiai szempontból kulcsfontosságú zóna, és amelyről jelenleg kevés információval rendelkezünk. A pilóta nélküli repülőgépekről származó meteorológiai adatok valós idejű, »

„Hamarosan kiegészül, és így teljessé válhat a felsőfokú katonai repülőképzés” – mondta Szabó István, a Honvédelmi Minisztérium honvédelmi államtitkára április 23-án, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem (NKE) Tanácsadó Testületének kihelyezett ülése után, a szolnoki helikopter-bázison tartott sajtótájékoztatón.

Az államtitkár elmondta, hogy tavaly indult a Hadtudományi és Honvédtisztképző Karon az állami légiközlekedési alapképzési szak, amelyen többéves kihagyás után ismét képeznek pilótákat hazánkban. A katonai repülésirányítók képzése ugyancsak ezen a szakon folytatódik 2018-tól. Ez a két, önálló végzettséget adó szakirány a közeljövőben kiegészül a repülő-műszaki szakterülettel is, ezzel teljessé válik Szolnokon a felsőfokú katonai repülőszakember-képzés. „Mindezek alapján kijelenthetjük, hogy Szolnokkal továbbra is a repülés fellegetyarázóként számolunk, és ehhez igyekeznünk megteremteni minden feltételt, egyrészt a képzés, másrészt a haderőfejlesztés szempontjából is” – emelte ki Szabó István.

Orbán Balázs miniszterhelyettes elmondta, hogy az NKE egyedülálló intézmény, hiszen egységes rendszerben képez hallgatókat és tiszteket is. A Miniszterelnökség parlamenti és stratégiai államtitkára szerint fontos, hogy az egyetem neve jelentsen egyet a minőséggel: minden karon a szakma követelményeinek megfelelő, magas színvonalú képzést nyújtson, és álljon helyt a hazai és a külföldi versenyben is. A másik elvárás, hogy a haza, a nemzet szolgálata iránt elkötelezett hallgatók tanuljanak az NKE-n, s amikor kikerülnek az intézményből, a haza szolgálatát tekintsek hivatásuknak.

komplex feldolgozásában elsők lesznek Magyarországon. „A tesztek a szolnoki bázis légtérben zajlanak” – emelte ki Bottyán Zsolt, a Repülésirányító és Repülő-hajózó Tanszék vezetője. Nagy kihívás volt a légi mozgások számának jelentős növekedése az elmúlt években, a jövő pedig a repülőforgalom még drasztikusabb növekedését vetíti előre. Horváth Krisztina, a HungaroControl K+F csoportvezetője szerint ezek a tények indokolják a kutatás-fejlesztés létjogosultságát, olyan termékek és szolgáltatások kimunkálását, amelyek támogatják a légi irányítói kapacitás növekedését és optimális kihasználását, de a költség-hatékonyságot is. Az alap kutatások közül kiemelhető a Gesture Control, az ún. gesztusok által történő vezérlési technológiai ismeretek megszerzése, amely kézmozdulatokkal történő utasítás adását jelenti. egy másik terület az agyhullámokkal történő irányítás iparágban történő alkalmazhatóságának vizsgálata. A HungaroControl alkalmazott kutatása egy olyan célszoftver, amely hangfelismerő technológián alapulva végrehajtja az álpilóta-feladatokat egy szimuláció során. A program felismeri

az irányítók által adott szóbeli utasításokat, átkonvertálja azokat informatikai értelemben vett parancsá, valamint a szövegből átalakított hangon visszamondja az utasítást az irányítónak az álpilóta helyett. A fejlesztés jelentős költségcsökkentést eredményezhet a szimulációk során. A kísérleti fejlesztés fázisában van a ködszűrő technológia (szoftveres láthatóságjavítás) repülőtéren való alkalmazása, amely segít a látótávolság megnövelésében. A toronyban tartózkodó légi irányítók ezáltal ködben, de akár porviharban is láthatják majd a kifutópályát egy szoftver segítségével. Mindez hatékonyabb és biztonságosabb munkavégzést tesz lehetővé. A termékfejlesztések közül a 3D airport modelling elnevezésű lehet különösen érdekes. Ez a repülőterek 3D-modelljének elkészítését jelenti, amely a repterekre telepített kamerapozíciók meghatározásának eszköze lehet, illetve klasszikus toronyépület esetében segíti az épület elhelyezését, valamint új reptéri épületek takarásvizsgálatára is alkalmas. Ezenfelül hosszú távon megfelelő alapja lehet a 3D-s toronyszimulátornak is. ●

A KERESKEDELMI CÉLÚ REPÜLÉS KIHÍVÁSAI

2040-re az európai légi forgalom várhatóan 16 millió repülés fölé növekszik.

Ez globálisan 84 százalékos növekedést jelent 2017-hez képest.

A jelenlegi repülőtéri kapacitástervezés már jelenleg is óriási kihívást jelent.

A fenti növekedés a jelenlegi repülőtéri kapacitástervek mellett várhatóan átlagosan 20 perc késést eredményezhet járatonként.

Az iparág felismerte az innováció jelentőségét, azonban csak kevés szervezet kezdte meg a tervezést.

Az innováció és a folyamatos fejlesztés elengedhetetlen a szolgáltatási színvonal és a biztonság fenntartásához.

Szoros eredmény az izraeli választáson

SZÖVEG: JUHÁSZ KATALIN
FOTÓ: REUTERS

Előrehozott parlamenti választásokat tartottak Izraelben. Az előzetes felmérések könnyű győzelmet jósoltak a hivatalban lévő miniszterelnöknek, Benjamin Netanjahunak. Bár a könnyed siker elmaradt, a kormányfő pártja, a Likud eggyel több mandátumot szerzett, mint a második helyen végzett Kék-fehér centrista párt. Összeállításunkban szakértőkkel elemezzük az izraeli belpolitikai erőviszonyokat, a koalícióalakítás lehetőségeit, a palesztin–izraeli konfliktusra gyakorolt hatásokat, valamint Izraelnek az Egyesült Államokhoz és Magyarországhoz fűződő viszonyát.

Az izraeli választási rendszerben a pártok a szavazati arányuk megfelelően részesülnek a Knesszet 120 mandátumából. A jelenlegi parlamenti küszöb 3,25 százalék, így számos pártnak volt esélye bejuttatni legalább néhány képviselőjét az izraeli parlamentbe. A legtöbb képviselői helyet szerző párt alakíthat kormányt, a többséghez pedig 61 mandátumra van szükség. Maga a kormányalakítás rendkívül bonyolult folyamat, és számtalan kihívást rejt magában, mivel az ország politikai és társadalmi szempontból sokszínű és megosztott. A pártrendszer is állandó mozgásban van, gyakori a pártszakadás, pártfúzió és az „átigazolás” is. A politikai taktikázást segíti, hogy az arányos választási rendszernek köszönhetően még egyetlen pártnak sem sikerült egymagában elérnie a kormányalakításhoz szükséges mandátumszámot. A negyedik Netanjahu-koalíció 2018 decemberében bomlott fel, mivel nem tudott megállapodni a pártokkal az ultraortodox fiatalok katonai bevonulásának bíróság által előírt szabályozásáról. Izraelben sokan a miniszterelnök ellen felhozott korrupciós vádak egyfajta megoldását látták az előrehozott választásban.

Benjamin Netanjahu és Nir Barkat, a Likud párt jelöltje

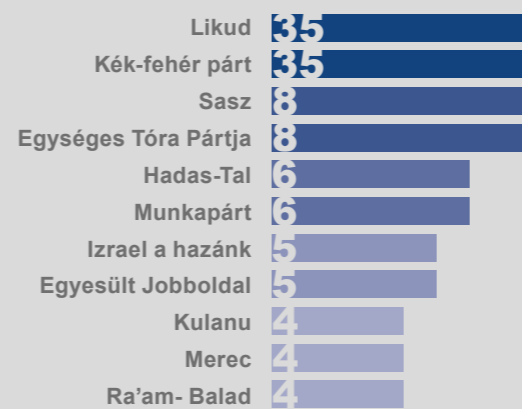
KIEGYENSÚLYOZOTT AMERIKAI–IZRAELI KAPCSOLATOK

„Az izraeli kapcsolatok az 1950-es évek második felétől központi helyet foglaltak el az Egyesült Államok külpolitikájában” – hangsúlyozta lapunknak adott nyilatkozatában Rada Péter. A NETK tudományos és nemzetközi dékánhelyettese szerint Washington fő célja az volt a Közel-Keleten, hogy tartós békét hozzon létre. Henry Kissinger úgy fogalmazott a nemrég magyarul is megjelent *Fehér Házi éveim* című emlékiratában, hogy a közel-keleti béke záloga Izrael létének és létezéshez való jogának elismerése a szomszédai által. Az elmúlt évtizedekben az amerikai–izraeli viszony nem volt mindig vitáktól mentes, de a szoros szövetség tényét soha nem kérdőjelezték meg. Netanjahu megosztó személyiség Washingtonban, és liberális, demokrata oldalon többen is élesen kritizálták az elmúlt 10 évben, elsősorban a palesztinokkal szembeni izraeli politikával, Gáza helyzetével és általában az emberi jogokkal kapcsolatban. A helyzet olyan súlyos volt, hogy a republikánus vezetésű Kongresszus hivatalos látogatásra hívta Netanjahut 2015-ben, akit az elnök, Barack Obama nem fogadott. Donald Trump és Netanjahu, illetve a két ország között ma kiegyensúlyozott a külpolitikai kapcsolat, főleg annak köszönhetően, hogy az amerikai elnök számos olyan gesztust tett, amely Izrael számára szimbolikusan, stratégiaileg, politikailag kiemelkedően fontos volt. Ilyen lépés az amerikai nagykövetség Jeruzsálembe költözése, vagy a Golán-fennsík izraeli fennhatóságának elismerése. Egyes szakértők szerint ezek is hozzájárulhattak Netanjahu és a Likud sikeréhez.

Az április 9-i voksoláson összesen 6,3 millióan vettek részt, ami a lakosság 68,46 százalékát jelenti. Ez majdnem 4 százalékponttal alacsonyabb részvételi arányt jelent a 2015-ös voksoláshoz képest. „A Kék-fehér pártszövetség Beni Ganc vezetésével gyakorlatilag új szereplőnek bizonyult a külvilág számára. Hatalmas különbség közte és Netanjahu személye között, hogy a korábbi miniszterelnököt már a 90-es években a Likud 'ifjú hercegeként' emlegették, aki nem rendelkezett katonai múlttal, ami az izraeli politikai elitben újdonságként hatott” – mondta el lapunknak N. Rózsa Erzsébet, a Nemzetközi Kapcsolatok és Diplomáciai Tanszék egyetemi tanára, az MTA Világgazdasági Intézet tudományos főmunkatársa. Ezzel szemben Beni Ganc tábornok korábban az izraeli hadsereg vezérkari főnöke volt. Bár a Kék-fehér párt viszonylag új formáció, mégsem volt előre lefutott a vetélkedés. „A választást megelőzően voltak olyan napok, amikor úgy nézett ki, hogy simán megelőzik Netanjahu pártját” – hangzott el a kampányidőszakról. A Likud pártot több külső erő is segítette a kampány során. Az amerikai és az orosz elnök részéről is érkezett támogatás. Úgy tűnik, Netanjahu ezeket a maga javára tudta fordítani. Ennek ellenére mégis elég szoros eredmény született.

Az eredmények szerint a Likud a szavazatok 26,46 százalékát, a Kék-fehér párt pedig 26,13 százalékát szerezte meg, ezzel 35-35 képviselői mandátumot tudhatnak magukénak. Netanjahu nem aratott egyértelmű győzelmet, mégis újra kormányt alakíthat

majd. N. Rózsa Erzsébet szerint az előrehozott választás legnagyobb vesztese egyértelműen a baloldali pártok voltak, hiszen Netanjahu kihívója is a jobboldalról került ki. A szociáldemokrata Munkapárt a 2015-ös választáshoz képest 13 helyet veszített: a megszerzett 6 mandátum jelentős visszaesés a 120 tagú Knesszetben. A Likud és a Munkapárt volt a modern Izrael két nagy, klasszikus történelmi pártja. A választásnak az arabok is vesztese, hiszen Netanjahu az utolsó pillanatban választási ígéretként megemlítette, hogy hamarosan akár Ciszjordániát is annektálhatják. „A Jordán folyó nyugati partja a nemzetközi jog értelmében változatlanul megszállt területnek számít” – tette hozzá a szakértő. Az arab származású izraeliek szavazási részvétele jelentősen csökkent az előző voksoláshoz képest. Akkor még 63,5 százalékuk szavazott, idén ez az arány 49,1 százalékra csökkent. A szakértő szerint kétségbeesés tapasztalható az arab lakosság körében, hiszen az utóbbi években több olyan lépés történt az izraeli kormány részéről, amellyel egyszerűen nem tudnak mit kezdeni. „Törvénybe iktatták, hogy Izrael zsidó állam, és Jeruzsálem egy és oszthatatlan főváros. Donald Trump amerikai elnök bejelentette, hogy beviszi Jeruzsálembe az amerikai nagykövetséget. Ezt a kérdést már évtizedek óta lebegtetta az ország, hiszen

A Knesszet mandátumainak eloszlása

törvény rendelkezik róla, de az elnökök eddig felfüggesztették a döntést. A Golán-fennsík feletti izraeli szuverenitás elismerése szintén idesorolható” – emelte ki N. Rózsa Erzsébet.

A koalíciós kormányalakítási lehetőségeket tekintve a szakértő két lehetőséget lát reálisnak. Az első a Likud és a Kék-fehér párt összefogása, amellyel kényelmesen meglenne a többség a parlamentben, így nem lenne további megegyezési kényszere Netanjahunak. A másik eshetőség szerint a kormányfőnek neki kell állnia begyűjteni a szavazatokat. „Mivel a többi párt viszonylag alacsony számú mandátummal rendelkezik, ezért legalább öt vagy hat pártra van szüksége ahhoz, hogy a többsége meglegyen” – fejtette ki. A Knesszet új tagjai április 30-án esküdtek fel, a kormányalakításra összesen 42 nap áll rendelkezésre.

Donald Trump amerikai elnök többször is említett egy olyan béketervet, amely mindkét fél számára elfogadható feltételekkel szüntetné meg a palesztin–izraeli konfliktust. A Közel-Kelet-szakértő szerint a béketerv pontos tartalma ismeretlen. „Lehet akár egy olyan gazdasági jellegű része is, amilyen Netanjahunak volt már ezeltől 10-15 évvel, amikor azt hirdette meg, hogy a nyugati parton teremtsünk kedvezőbb életfeltételeket az ott élő palesztin lakosság számára. Vagyis küldjünk oda sok pénzt, indítsunk fejlesztéseket, ez majd elfeledtetni velük, hogy ez egy megszállt terület. Attól tartok, ez nem ilyen egyszerű” – hívta fel rá a figyelmet, és hozzátette, hogy a Ciszjordánia annektálásával kapcsolatos elképzelés jelentős negatív visszhangot váltott ki. Az arab országok viszont nem akarnak háborúzni, azzal az Izraellel főleg nem, amely mögött az Egyesült Államok ilyen elköteleződéssel kiáll, valamint anyagi és technikai képességeik is jóval korlátozottabbak. Tárgyalásokat lehetne kezdeni, de nincs igazából miről tárgyalni. Amerika már látszólag is megszűnt a „pártatlan közvetítő” szerepében lenni. ●

LÁTVÁNYOSAN JAVULÓ MAGYAR–IZRAELI KAPCSOLATOK

„Mióta egyértelműen tradicionalista, a vallási kérdéseket is a politikai agenda részeként kezelő, konzervatív, jobboldali kormánya van Izraelnek, egyre több nyugat-európai ország bírálja a zsidó állam politikáját, míg Közép-Európából inkább támogató nyilatkozatokot lehet hallani” – nyilatkozta lapunknak Zachar Péter Krisztián. Az NKE NETK mb. tanszékvezető egyetemi docense szerint az elmúlt években látványosan javult a magyar–izraeli kapcsolatrendszer is. „A Nyugat-Európát átható 1968-as generáció mindmáig az antirasszista, kirekesztésellenes, emberi jogi liberális diskurzusra építi politikai tematikáját, és ez mostanra az Izraellel szembeni kritika eszközüvé vált a palesztinok helyzete miatt. Mivel a közép-európai országokat ez a diskurzus nem mozgatja meg, így továbbra is számos közös pontot találnak az izraeli kormányzattal” – hangsúlyozta a szakértő. Ebben a folyamatban illeszkedik még egy vonulat: a migráció kérdéseiben is inkább a mi térségünk lehet a zsidó állam partnere, mivel a nyugaton szavazóként megjelenő muzulmán csoportok erős Izrael-kritikát mutatnak. „Ezért volt érthető, hogy a mostani választásokkal kapcsolatban a magyar kormányzat támogatásáról biztosította Netanjahu kormányfőt” – tette hozzá. Az utóbbi időben számos területen indult meg komoly együttműködés a két ország között, különösen a vállalati és felsőoktatási kapcsolatok terén, a mesterséges intelligencia vagy a kibervédelem fejlesztésében. Nem véletlen az sem, hogy idén februári látogatásakor jelentette be a magyar miniszterelnök, hogy külgazdasági képviselőt nyit a magyar kormány Jeruzsálemben, illetve Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter a vízgazdálkodás, az új technológia és az energiapolitika terén való együttműködés erősítéséről nyilatkozott.

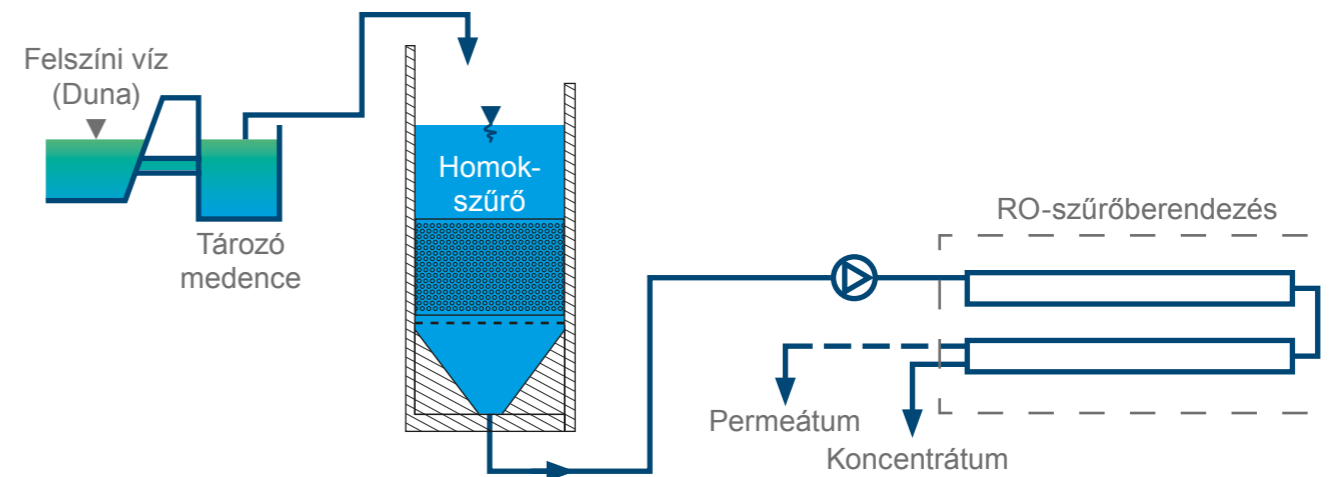
BEMUTATKOZIK AZ AQUANES-PROJEKT

SZÖVEG: FECSER ZSUZSANNA

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Víz tudományi Kara is részt vett a nemrégiben záruló AquaNES-projektben, amelyben a szakemberek átfogó kutatásokat végeztek a vízkezelésben alkalmazott természetes és mesterséges módszerek, valamint technológiák lehetséges kombinációiról.

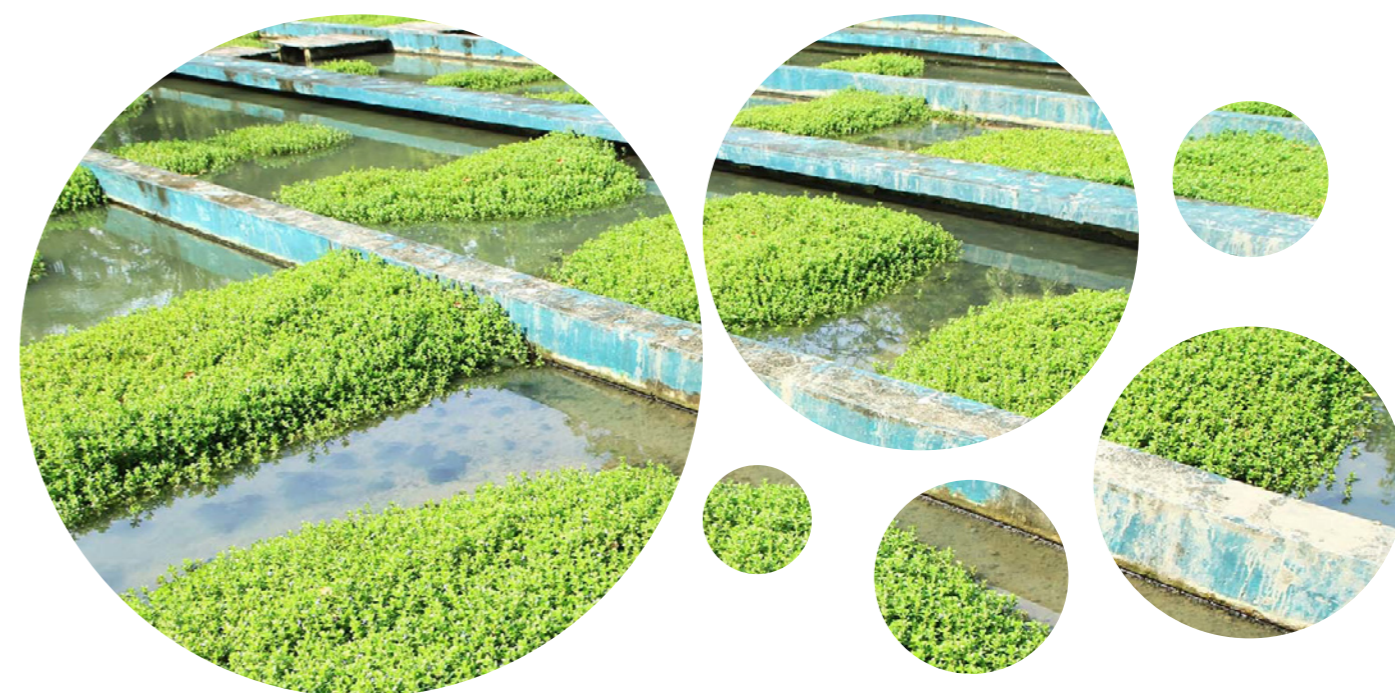
A projektben tíz ország mintegy 32 résztvevője dolgozott: az állami víziközmű-vállalatok, a kutatás-fejlesztéssel foglalkozó nemzetközi cégek mellett felsőoktatási intézmények is közreműködtek. „Utóbbiak közül a drezdai Műszaki és Gazdasági Főiskolát, valamint a poznańi illetőségű Adam Mickiewicz Egyetemet emelném ki mint a két legfontosabb partnerünket” – jegyezte meg Goda Zoltán kutatási főreferens. A projekt szakmai vezetője elmondta, hogy a tényleges kutatási tevékenység összesen 15 helyszínen folyt, párhuzamosan Európa több országában, a többi között Franciaországban, Hollandiában, Németországban, Lengyelországban és Görögországban. „Magyarországon Budapesten és Baján zajlottak tudományos vizsgálatok. Az NKE hazai partnere a Fővárosi Vízművek volt, az ő szakembereikkel hasonló, sőt több helyen egymásra épülő kutatásokat végeztünk” – mondta az NKE VTK kutatási főreferense. Az AquaNES-projekt abban mindenképpen egyedülállónak tekinthető, hogy ekkora volumenű és ennyire szerteágazó kutatás ebben a témában még nem volt Európában. „Mi a parti szűrés folyamatát vizsgáltuk fordított ozmózissal összekapcsolva. Németországban ugyanezt ultra- és nanoszűréssel kombinálva kutatták. Görögországban és Franciaországban főleg szennyvíztisztítási folyamatokkal foglalkoztak, Hollandiában pedig a vízáradó rétegek utánpótlási lehetőségeit vizsgálták” – emelte ki a szakember. Az egy időben és hasonló feltételek alapján folyó kutatások

során jelentős mennyiségű, egymással összevethető kutatási adat gyűlt össze, amelyek a későbbiekben nyilvánosan elérhetőek lesznek majd a tudományos közönség számára. A három év alatt több tucat publikáció született, és számos workshop és konferencia zajlott az AquaNES-projektbe kapcsolódóan. Goda Zoltán elmondta, hogy Európában és hazánkban is széles körben alkalmazott vízszerszermód a parti szűrés. Ennek lényege, hogy a folyó mellé telepített víztermelő kutak által előidézett vízáramlás során a folyó vize a partfal szemcsés rétegén át szűrődik, és ez nem csupán mechanikai szűrést jelent, hanem biológiai és kémiai reakciók is lezajlanak. „Ezzel a víztisztítás jelentős részét természetes folyamatokra bízunk” – fogalmazott. Optimális feltételek mellett a parti szűrészű kutak által termelt víz megfelel az ivóvízszabványnak, és nem igényel további vízkezelést. „A Víz tudományi Kar laboratóriumában ezen folyamatokat modelleztük egy lassú homokszűrő segítségével, utókezelésnek pedig egy fordított ozmózis elvén működő szűrőt alkalmaztunk, így hozva létre egy természetes és egy mesterséges folyamat kombinációját. Az így kialakított, teljesen egyedülálló modell berendezést valamivel több, mint két éven keresztül üzemeltettük, ezzel kiérdemelve a projektben a leghosszabb ideig futó kísérlet címet. A technológia több pontján rendszeresen vett vízmintákban mikroszennyezőket, valamint mikrobiológiai paramétereket vizsgáltunk a Fővárosi Vízművek akkreditált laboratóriumának közreműködésével” – hangsúlyozta Goda Zoltán.

A szakember hozzátette, hogy mérték a rendszer kapacitását, energiafogyasztását, valamint több alkalommal előidéztek extrém körülményeket, hogy megtapasztalják a technológia korlátait, gyengeségeit is. Kutatásuk során rávilágítottak arra, hogy a szennyező anyagok eltávolításában a természetes szűrési folyamatok, így a parti szűrés különösen hatékony, így legfeljebb kiegészítő vízkezelésre van szükség. A fordított ozmózis elvén működő szűrők a nyersvíz egyes paramétereinek változására érzékenyen reagálnak, de

a parti szűrt vízzel stabilan és hosszú ideig képesek dolgozni. A Víz tudományi Kar laboratóriumi kísérleteivel párhuzamosan ezen folyamatokat Budapest üzemelő víztermelő kútjain, azaz egy élő rendszeren vizsgálták a Vízművek szakemberei, és hasonló eredményeket tudtak felmutatni. „Sikerült tehát alátámasztanunk, hogy a természetes és mesterséges rendszerek gondosan megtervezett kombinációjával az ivóvíztisztításban jelentős létesítési és üzemeltetési költség takarítható meg” – fejtette ki a projekt szakmai vezetője. Bár a parti szűrés és »

SMARTCHLOR
– ELEKTROKLÓROZÁS
OPTIMÁLISAN

A SmartChlor egy magyar és izraeli szakemberekkel folyó kutatási program, amely az egyre szélesebb körben alkalmazott elektroklórozás optimalizálását tűzte ki célul. A klór mint az ivóvízkezelésben széles körben alkalmazott fertőtlenítőszer általában palackozott gáz formájában kerül forgalomba, és így számos veszélyt rejt magában. Előállítás, szállítása jelentős környezeti terhelést is jelent. Az elektroklórozás, ahol egyszerű konyhasó oldatából elektrolízis segítségével állítjuk elő a klórt, a kockázatok és veszélyek jelentős részét kiküszöböli. A Víz tudományi Kar laboratóriumában technológiai folyamatok, valamint különböző paraméterekkel rendelkező ivóvizek klórigényét, klórforgyasztását vizsgálják. Az így kapott adatokkal a klór adagolás folyamata optimalizálható, azaz a ma napság népszerű jelzővel illetve „okos” klórozó berendezés fejleszthető.

a fordított ozmózis kombinációja hazánkban nem mondható általánosnak, egyes esetekben – mint a havária vagy a tartós vízhiány – az alkalmazása indokolt lehet. „Eredményeinket több nemzetközi szakmai folyóiratban is publikáltuk” – hívta fel rá a figyelmet Goda Zoltán.

A kutatási főreferens lapunknak elmondta, hogy idén áprilisban volt a projekt zárókonferenciája a Berlin-brandenburgi Tudományos Akadémián. A Blue Planet konferenciasorozat jelmondata ezúttal az „Inspired by Nature” volt, ezzel utalva a projekt szemléletére. A konferenciára Európa minden szegletéből érkeztek a víz- és szennyvízkutatásban, technológiai fejlesztésben érdekelt mérnökök és kutatók. Az előadások részben a projekt eredményeit foglalták össze, részben pedig ezek jövőbeni felhasználhatóságát, valamint más tudományterületekhez való kapcsolódási lehetőségeit mutatták be. „Egyetemünk tevékenységét egy poszteren foglaltuk össze, amellyel kapcsolatosan számos kérdést, érdeklődést és elismerést kaptunk. További jelentős eredménynek tartom, hogy sikerült jó kapcsolatot kiépítenünk nemzetközi szinten elismert mérnökökkel és kutatókkal, amely kapcsolatokat a jövőben mindenképpen szeretnénk fenntartani” – hangsúlyozta.

A projekt szakmai vezetője szerint egy három éven át tartó kutatás zárul le, jelenleg az eredmények kiértékelése és összefoglalása, valamint a projekt záró szakmai jelentésének elkészítése zajlik. „A projekt zárásával azonban mi nem szeretnénk megállni. Az általunk összeállított egyedi modell berendezés különleges darab, amely remekül teljesítette a feladatát, így elszalasztott lehetőségnek érzem, ha a projekt zárását követően nem használnánk többet. Terveink szerint további, az eddigiekhez nagyon hasonló kutatási tevékenységet folytatunk majd vele. Megfelelő előkészítés és némi átalakítás után egyes szerves mikroszennyezők, peszticidek, gyógyszermaradványok, esetleg mikroműanyagok eltávolíthatóságának hatékonyságát tudjuk majd kutatni” – jegyezte meg. A napjainkban igencsak aktuális témák kutatása olyan eredményeket hozhat, amelyekből jelenleg nem, vagy csak igen kevés adat áll rendelkezésünkre. „Fontosnak tartom azt is, hogy ezen kutatási területekről minél több szakdolgozat vagy doktori disszertáció is szülessen, így az eddigiekhez hasonlóan hallgatók bevonását is tervezzük a kutatásba. Remélem, hogy ez a projekt egy nagyon izgalmas és érdekes kutatássorozatnak volt a biztató kezdete. Rajtunk biztosan nem fog múlni a folytatás” – mondta lapunknak Goda Zoltán. ●

SZÖVEG: TASI TIBOR
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

„Normális volt, hogy az életem nem normális!”

A Habsburg-család neve számos ponton összeforrt a magyar történelemmel, ami Habsburg György életére is jelentős hatással van. A hivatalos formula szerinti „királyi fenség” megnevezést ma már mellözi, így a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen tartott előadásakor is a „nagykövet úr” megszólítással illették. Magyarország utazó nagyköveteként 1996 óta próbálja előmozdítani hazánk ügyeit, legyen szó az uniós színtérről vagy például a budapesti olimpia ügyéről.

● **Történelmi tény, hogy Ön magyar királyi utód. Hogyan élük ezt meg a hétköznapokban? Mit jelent Habsburgnak lenni?** Szép és fontos feladat, mert ismerem a családom szerepét a történelemben, és a név mögött állok, tehát érzem ennek a súlyát. Ugyanakkor az életem sokkal normálisabb, mint azt sokan elképzelik. Budapest közelében lakom, egy nagyon szép környéken. A gyerekek esetében a Habsburg névvel járó feladatok most vannak kialakulóban, hiszen az iskolában, a történelemórán ők sokat foglalkoznak a Habsburg-családdal, ott kapnak több információt arról, hogy valójában milyen családból származnak. Próbálok velük olyan helyekre utazni,

ahol egy kicsit jobban ismert a Habsburg-család, hogy jobban megismerjék a történetünket.

● **Ne lépünk túl azon, hogy Ön és a családja itt él, ez magyarságának is bizonyítéka.**

Ez egyértelműen így van. A gyerekek itt születtek, Telkiben és Budapesten járnak iskolába, vagyis ők Magyarországon vannak itthon. Egymás között is magyarul beszélnek, bár igyekszem nekik megtanítani a németet is. Nekem viszont óriási segítségemre vannak, hiszen amikor harcolok a magyar nyelvtannal, csak odamegyek Zsófihoz vagy Ildikóhoz, esetleg Károlyhoz, megkérdezem tőlük, hogy ezt vagy azt »

Habsburg György főherceg, utazó nagykövet, a 2024-es budapesti olimpiai és paralimpiai pályázat nagykövete. 1993 óta Magyarországon él, Habsburg Ottó hivatalának vezetőjeként a magyarországi páneurópai mozgalmat építi. 1996-tól Magyarország rendkívüli és meghatalmazott nagykövete. 1997-ben a budapesti Szent István-bazilikában kötött házasságot Eilika von Oldenburg hercegnővel. Három gyermeke van: Zsófia, Ildikó és Károly.

a kifejezést hogyan kell helyesen mondani. Ilyenkor tehát ők tanítanak engem.

● **Visszatérve családja történelmére: 1918 hozott egy tragikus fordulatot a dinasztia életében. Ez hogyan hatott a továbbiakra, és jelentett-e feloldást ebben a páneurópai piknik?**

1964-ben születtem, tehát az 1918-ban történtek számomra is történelmi távlatú dolgok ugyanúgy, mint a család legtöbb ma élő tagja számára. Az akkor történeteket az édesapám tanította meg nekem, az ő munkája pedig megmutatta számomra, hogy milyen feladatai vannak egy Habsburgnak a 21. században. Európai politikusként a család képviselőjén keresztül végezte a munkáját, tehát ő az én igazi referenciapontom. Ebből próbálok tanulni, megtalálni azt az utat, amelyet bejáró, és próbálok édesapám példáját továbbvinni, egyben példa lenni a gyerekeim számára, hogy majdan ezt az utat járják be ők is. Habsburgnak lenni akkor volt kiemelkedően fontos, amikor a család uralkodott a történelem folyamán. De a mai világban is lehet fontos, amit édesapám sokszor megmutatott, a páneurópai piknik idején is. Ez az esemény meghatározó előzménye volt a vasfüggöny átvágásának, Németország egyesülésének és az Európai Unió keleti kibővülésének.

● **Hogyan állítja ma magát Európa szolgálatába, mi mindent tesz ezen a téren?**

A legfontosabb tudatosítanunk azt, hogy egy országnak nincs vége a határoknál, mindennek van egy nemzetközi

dimenziója. Ennek egyik jele az Európai Unió és azon túl azok a nemzetközi szervezetek, amelyekben Magyarország nagyon aktív szerepet lát el. Akár a Vöröskeresztben végzett munkámat, akár a Magyar Olimpiai Bizottsággal való együttműködésemet nézem, azt tartom szem előtt, hogy ezek is kapjanak egy ilyen nemzetközi dimenziót. Most megvan a lehetőségünk a nemzetközileg is fontos szereplésre, megmutatni, hogy jól mennek a dolgaink, és sokkal nagyobb piac vagyunk, mint az elsőre látszik. Mindez remélhetőleg gazdasági hasznot is hoz majd. Szép példa a visegrádi négyek több téren megmutatózó együttműködése, de az unió túl partneri viszonyban is vannak lehetőségek. Ezekkel kell tudnunk élni.

● **Ha már szóba hozta az EU-t, és épp az európai parlamenti választások előtt beszélgetünk, akkor az Ön véleménye szerint hogyan lehet közelebb hozni egy ilyen nagy, földrajzilag is távol lévő szervezetet az uniós állampolgárokhoz?**

Ebben óriási feladata van az európai parlamenti képviselőknek, akiknek sokkal több időt kellene tölteni a saját országukban, és nem csak az uniós intézményekben. Ebben benne van a médiával való kapcsolattartás, a jelenlét a rendezvényeken és az elért eredményekről való folyamatos tájékoztatás is. Egy képviselőnek meg kell tudnia válaszolni azokat a kérdéseket, hogy egy-egy bizottság tagjaként milyen, a saját országát érintő kérdések kerülnek napirendre. Ezek által hozható közelebb a választókhoz Brüsszel és Strasbourg is.

● **Hogyan látja az unió jövőjét a választások után? Egymásnak feszül-e továbbra is a globalitás és a nemzet-államok eszméje?**

Az új parlamentben is fő kérdés lesz a migránshelyzet, amelynek kezelése szerintem sokkal nemzetállamibb megközelítésű lesz. Ez ma is nagyon fontos kérdés, amellyel sokkal hatékonyabban kellett volna foglalkozni az elmúlt négy évben. Ez sajnálatos módon nem történt meg. Sok uniós polgár érdeklődik a megoldási tervekről, de egyelőre csak az látszik, hogy a probléma súlyosbodik majd a következő években. Nehéz előre látni, melyik lesz a legerősebb politikai csoport, hiszen az uniós polgárok még kevésbé tekintik fontosnak az EP-választásokat, mint a saját országuk parlamenti választásait. Úgy vannak vele, hogy minden, ami ott történik, tulajdonképpen nem is érinti a mindennapjaikat, ez pedig egy hamis dolog. Remélem, hogy a hagyományos, stabilitást jelentő politikai csoportok az új összetételű parlamentben is erősek lesznek.

● **Az NKE-n tartott előadásában sokszor tett hitet amellett, hogy Ön egy katolikus keresztény, a felesége protestáns keresztény, de Ön tanult az iszlámról is, tehát átfogó képe van a vallásokról.**

Én nem az iszlámtól félek, hanem inkább attól tartok, hogy egyre többen hagyják el a keresztény hitüket. Igazából ez a legnagyobb veszély, amellyel az európai kontinensnek a következő években meg kell küzdenie. Ugyanis amikor valaki megéli saját vallását, meg van győződve annak igazságairól, stabil helyet talált abban a világnézetben, akkor nem veszélyes rá nézve egy másik vallás megjelenése. Az osztrák–magyar volt az egyetlen olyan hadsereg a világon, ahol voltak tábori püspökök, tábori imámok és tábori rabbik is, akik egymás mellett imádkoztak a katonákkal, ki-ki a saját vallása szerint. Ez is bizonyítja, hogy lehet békében élni egymás mellett, és lehet egy célért dolgozni.

● **Ez az egyik veszély, amelyet vizionálnak, a másik pedig, amellyel Ön is beszélt, a brexit. Ezen a téren mit hozhat a jövő? az interjú elkészítésének időpontjában még csak jósolni tudunk.**

Azt gondolom, hogy Angliában ma van egy olyan többség, amely nem az Európai Unióból távozna, hanem a brexit ötletét vetné el. Azt látják ugyanis, hogy a közösségben maradás sokkal biztonságosabb és gazdaságilag stabilabb Angliát eredményezne. Ez egy igazi „loose-loose” helyzet, vagyis mindenki veszít az angolok kilépésével. Ők persze sokkal többet, hiszen az Egyesült Királyság izolált, elszigetelt helyzetbe kerül majd. Sok megoldásra váró nehézséggel kell szembenéznie Nagy-Britanniának az esetleges brexit után. Például új kereskedelmi megállapodásokat kell kötnie. Aki tudja, mennyi idő kell az ilyesmihez, mennyi tárgyalás kell, milyen szakértői gárda, az beláthatja, hogy a következő 15-20 évben nehéz lesz az életük.

● **Először jár az NKE-n. Mik az első benyomásai az intézményről, magáról a Ludovika Főépületről?**

Igazán fantasztikus, amit sikerült itt felépíteni, vagy inkább visszaépíteni. A romokból gyönyörű épületet varázsoltak. A Ludovika név igencsak kötődik a családomhoz, főépülete pedig visszakapta régi funkcióját, amelyet több száz éven át betöltött. Az a szellemiség, amely visszaköltözött ebbe az épületbe, gyönyörű dolog, és jól megmutatja, milyen jó irányba halad az ország.

● **Ha hazamegy, és kicsit lazít a nyakkendőn, hogyan éli a hétköznapjait?**

Ugyanúgy, mint bárki más. Nézek sorozatokat a tv-ben, persze nem túl sokat. Nagyon szeretek főzni például, annak egész folyamatát végigviszem a bevásárlástól magán a főzésen át egészen a konyha rendbetételéig. Amikor egy hétvégém szabad, szívesen foglalatokodom ilyenekkel, emellett pedig kirándulok a gyerekekkel – ez a legjobb kikapcsolódás. ●

Megújult a Magyar Közigazgatási Ösztöndíjprogram

SZÖVEG: FECSER ZSUZSANNA
FOTÓ: ARCHÍV

Az eddiginél kedvezőbb lehetőséget kínál a nemrégiben megújított Magyar Közigazgatási Ösztöndíjprogram (MKÖ), amelyben a Miniszterelnökség mellett a Nemzeti Közszolgálati Egyetem is meghatározó szerepet játszik. Az NKE-n történik az ösztöndíjasok munkáját segítő mentorok képzése, valamint az intézményből 14-en kerültek be azon 50 hallgató közé, akik részt vehetnek a március 1-től december 31-ig tartó, a közigazgatás terén életre szóló szakmai tapasztalatokat nyújtó programban.

Az MKÖ a közigazgatás iránt elkötelezett szakember-utánpótlás biztosításáért létrehozott kormányzati program, amely minisztériumokban, fővárosi és megyei kormányhivatalokban kínál tíz hónapos szakmai gyakorlati lehetőséget diplomás és idegen nyelvet beszélő fiatalok számára. Az ösztöndíjasok a magyar központi közigazgatásban, vagyis a minisztériumokban hét hónapot, az Európai Unió valamelyik tagállamának közigazgatási intézményében pedig három hónapot tölthetnek

el, és havi nettó 250 ezer forintos ösztöndíjban részesülnek a program idején. A MKÖ 2011-ben, uniós finanszírozású projektként indult, és mind az ösztöndíjasok, mind pedig a befogadó intézmények szemszögéből sikertörténetnek volt tekinthető. A fiatalok számára ugyanis olyan lehetőségek nyíltak meg közigazgatási karrierjük elindításához, amelyekről az akkori állástelítettség idején álmodni sem mertek. A sikereken felbuzdulva a magyar kormány a második évtől kezdődően külön fedezetet biztosított a központi költségvetésből az ösztöndíjprogram számára. »

AZ NKE KÉSZÍTI FEL AZ MKÖ MENTORAIT

Az NKE a Belügyminisztériummal közös KÖFOP-projektben kifejlesztett továbbképzési program keretében képezi a kormányzati igazgatás azon tisztviselőit, akik a megújított Magyar Közigazgatási Ösztöndíjprogramban részt vevő 50 mentorált beilleszkedését és szakmai fejlődését segítik. A mentorok folyamatosan figyelemmel kísérik és értékelik az ösztöndíjasok tevékenységét. Emellett megszervezik a szakmai tapasztalatszerzés folyamatát, és részt vesznek az ösztöndíjasok képzési programjában is. A minél hatékonyabb segítségnyújtás érdekében a mentorokat az NKE készíti fel a feladatra egy speciális továbbképzési program segítségével, amelyet a Belügyminisztériummal közös konzorciumi partnerségben megvalósuló KÖFOP-projektben fejlesztettek ki. A mentoroknak szóló képzés 16 órás jelenléti és 5 óra időtartamú e-learning részből áll. Előbbiben a speciális tréneri feladat ellátására olyan szakembereket kértek fel, akik nagy szakmai gyakorlattal rendelkeznek a mentorképzésben.

Az ösztöndíjprogramban való részvétellel jelentősen megnő a fiatalok esélye a közigazgatásban való elhelyezkedésre. Ezt támasztják alá azok a szakemberek is, akik korábban részt vettek a programban.

„Az MKÖ-ben 2012-ben vettem részt, és már akkor is nagyon vonzónak találtam. Lehetőséget ad ugyanis, hogy akár munkatapasztalat nélkül, vagy más területen szerzett tapasztalatokkal bíró fiatalok is megkezdhesék közigazgatási karrierjüket. Ha a program jól menedzselte, akkor egy olyan márkává válhat, amely kvalifikált ösztöndíjasokat biztosíthat a közigazgatás egészének, akik egyébként elképzelhető, hogy nem kerülnének be a rendszerbe. Az egyén megtapasztalhatja, hogy a közigazgatás adott szegmensében mire is számíthat hosszabb távon, a külföldi szakasz pedig ugyancsak vonzó és inspiráló lehetőség” – Zobolyak Róbert, korábban a Miniszterelnökség képzési referense, jelenleg a Waclaw Felczak Alapítvány munkatársa.

„A program második évfolyamának tagjaként tíz hónapot a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumban, valamint az ír miniszterelnökségen töltöttem, és igyekeztem minden jó gyakorlatot átvenni. Abban, hogy karrieremet hosszú távon is a közigazgatásban képzelem el, nagyon nagy szerepe volt annak, hogy a Közigazgatási Államtitkárság Titkárság ösztöndíjasaként az első perctől a minisztériumban voltam, és a közigazgatási egyeztetés során zajló folyamatok egészére ráláthattam, de sokat köszönhetek a mentoromnak is, aki a hazai gyakorlatom során minden szakmai támogatást megadott nekem. A program lezárultát követően sem engedték el a kezemet, kormánytisztviselőként is itt folytattam a munkámat, a szakmai kapcsolatból pedig jó barátság lett. Ha a 2019-es évfolyam ösztöndíjasai is – hozzám hasonlóan – pozitív tapasztalatokat szereznek a program során, és számukra is vonzó karrierútként tudjuk bemutatni a közszolgálati élet pályát, akkor azt gondolom, jó úton járunk” – Temesi Dóra Anna főosztályvezető, Miniszterelnökség Parlamenti és Társadalmi Kapcsolatok Főosztálya.

Orbán Balázs, a Miniszterelnökség parlamenti és stratégiai államtitkára elmondta, hogy a kormány prioritásként tekint a közigazgatás iránt elkötelezett szakemberek támogatására, éppen ezért került sor az ösztöndíjprogram megújítására.

Véleménye szerint a mai fiatalok számára a közigazgatás is egyre vonzóbb lehet. „Nagy volt az érdeklődés a program iránt, hiszen az 50 helyre mintegy négyszázan jelentkeztek. Közülük többen külföldön szerzett diplomával rendelkeznek, de szeretnék itthon, a közigazgatásban kamatoztatni a külhonban megszerzett tudásukat” – tette hozzá az államtitkár.

A megújult ösztöndíjprogram részleteiről annak szervezője és irányítója, Temesi Dóra Anna, a Miniszterelnökség Parlamenti és Társadalmi Kapcsolatok Főosztályának vezetője számolt be lapunknak.

„Természetesen az MKÖ átalakításakor figyelembe vettük a program korábbi hiányosságait is, így nem volt kérdés, hogy a korábbiaknál hosszabb, három hónapos legyen a külföldi programszakasz, ahogy az sem, hogy nagyobb hangsúlyt kell fektetnünk a képzésre” – fejtette ki. Az ösztöndíjasok már a program legelején részt vesznek egy háromnapos kihelyezett képzésen, ahol a szakmai előadások meghallgatása mellett lehetőségük nyílik egymással is jobban megismerkedni. „A program során kommunikációs és idegen nyelvű képzést is szervezünk, továbbá annak érdekében, hogy minél jobban megismerkedhessenek a központi közigazgatás egészével, az egyes minisztériumok vezetői fogadják a kollégákat egy-egy kötetlen beszélgetésre. A résztvevők ellátogathatnak a karmelita kolostorba vagy Paksra, az atomerőműbe is” – jegyezte meg. ●

„Jelenleg az NKE-n a nemzetközi tanulmányok mesterszakot végzem, munkahelyemen pedig az európai uniós források ellenőrzésével foglalkozunk. A programra azért jelentkeztem, hogy a mesterdiplomám megszerzésekor már rendelkezek olyan szakmai tapasztalattal, amely kiemel egy pályakezdőt a többiek közül. Az MKÖ jó lehetőséget kínál, hogy kockázatmentesen próbálhassa ki az ösztöndíjas, milyen a központi közigazgatás gépezetében dolgozni. A külföldi programszakasz számomra különösen vonzó, hiszen szeretnék a jövőben is külképviseleten dolgozni. Ez a program szerintem sokkal jobb, mint az Erasmus, mivel nagyobb anyagi forrás áll a pályázó rendelkezésére a kiutazás idejére” – Eck Bence, az Innovációs és Technológiai Minisztérium Fejlesztéspolitikai Ellenőrzési Főosztály ösztöndíjasa.

„Az NKE NETK International Public Service Relations mesterszak végzős hallgatója vagyok. Munkám során az uniós jogalkotási folyamatokban, a tagállami álláspontok kidolgozásában, illetve a szellemi tulajdonjogi jogalkotásban működöm közre, amelyben mentorom teljes körű segítséget nyújt. Az ösztöndíjprogramra véletlenül találtam rá, de a tájékoztató elolvasása után nem volt kérdés, hogy jelentkezem-e. A program nem csak a közigazgatás versenyképességét támasztja alá, de nyitottságát is biztosítja. Hozzájárul annak a gyakorlati tudásnak a megszerzéséhez, amelyet a tanulmányaim során elsajátított elméleti tudás mellett hasznosíthatok” – Nagy Dominika, az Igazságügyi Minisztérium Európai Uniós és Nemzetközi Igazságügyi Együttműködésért Felelős Államtitkárság Versenyjogi, Fogyasztóvédelmi és Szellemi Tulajdonjogi Főosztályának ösztöndíjasa.

A brexit és az európai integráció

SZÖVEG: SZŐÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES, GETTY IMAGES

„Nincs egyetlen komoly közgazdasági érve sem a brexit mellett” – mondta el Halmi Péter akadémikus, az NKE egyetemi tanára a Világgazdasági Tudományos Tanács áprilisi ülésén. A Magyar Tudományos Akadémián rendezett szakmai tanácskozáson elhangzott az is, hogy a britek kiválásának eltérő mértékben ugyan, de súlyos következményei lehetnek az uniós tagállamok gazdaságára is.

Napról napra változik a helyzet a brexit ügyében, így Török Ádám szerint a folyamatokról is nehéz pontos képet festeni. A Világgazdasági Tudományos Tanács elnöke elmondta, hogy lezárt történetről azért sem beszélhetünk, mert még az sem világos, a lezárásnak milyen esélyei vannak. „Egy abszurd helyzetről van szó, amelyben a szándékok és a folyamatok nagyon nehezen követhetők” – fogalmazott előadásában Palánkai Tibor, az MTA rendes tagja. A Budapesti Corvinus Egyetem professzora elmondta, hogy a '90-es évektől felerősödő európai integrációs folyamat jelentős alkalmazkodásra kényszerítette a részt vevő országok gazdaságát. A tagországok egy részében, mint például Görögországban vagy a mediterrán államokban a belső gazdaság nem volt képes megfelelően idomulni az integrációs szabályokhoz. A britek esetében pedig elsősorban politikai alkalmazkodásbeli problémákról beszélhetünk. „Az Egyesült Királyság esetében

kialakult egy olyan belső politikai struktúra, amelyben az alternatívát a baloldali vagy a jobboldali populizmus jelenti” – fogalmazott Palánkai Tibor, aki szerint a briteknél nincs egy olyan politikai erő, amely az integrációs alkalmazkodás irányába tudná elvinni a folyamatokat. Az akadémikus szöveg arról is, hogy az integráció miatt Nagy-Britannia számára a kontinentális jogrendszerhez való alkalmazkodás sem könnyű feladat, amelyben az EU nagyobb rugalmasságot is tanúsíthatott volna. A professzor úgy látja, hogy a britek számára minden kilépési alternatíva rosszabb megoldást jelent, mint a teljes körű tagság megtartása.

„Egy nagy jogi problémahalmazt is ráöntött a brexit a brit alkotmányos rendszere és az EU-ra is” – mondta előadásában Martonyi János. A volt külügyminiszter szerint a britek soha nem érezték igazán jól magukat az EU-ban, ugyanakkor az egységes piac létrehozásában például jelentős szerepet játszottak. »

VÍZIÓK ÉS VALÓSÁG, GMU 2.0

Az Európai Unió jövőjével kapcsolatban kiadott, úgynevezett Fehér könyvben vázolt forgatókönyveket elemzi a *Külgazdaság* című folyóirat legutóbbi számában Halmai Péter akadémikus. Az NKE egyetemi tanára lapunknak elmondta, hogy a kiadványban felvázolt forgatókönyvek közül az első az eddig elindított reformok folytatását tartalmazza, a folyamat minden korlátjával és ellentmondásával. A második (Csakis az egységes piac), illetve a negyedik (Kevesebbet hatékonyabban) csak meghatározott, kiválasztott szakpolitikai területeken nyújtana módot az integráció mélyítésére. Igazi előrelépést csak a harmadik (Aki többet akar, többet tesz), illetve az ötödik (Sokkal többet együtt) forgatókönyv ígérhet. Az Európai Bizottság további vitaanyagai közül a Gazdasági és Monetáris Unió elmélyítéséről szóló dokumentum már csak egyetlen fő változatot, a Valódi GMU (GMU 2.0) kiépítését tartalmazza. Halmai Péter szerint határozott, az „egyre szorosabb unió” koncepciójába illeszkedő vízióról van szó. „Az európai integráció kivételesen »mély«, s jelenleg is elsősorban gazdasági természetű. A GMU 2.0 kulcsfontosságú az egész uniós jövő tekintetében” – fogalmaz publikációjában Halmai Péter.

A TAGORSZÁGOK GDP-JÉNEK VÁRHATÓ CSÖKKENÉSE MEGEGYEZÉS NÉLKÜLI BREXIT ESETÉN

A Szegedi Tudományegyetem professor emeritusa elmondta, hogy a brexit folyamata mára már nagyon leszűkítette a lehetőségek körét, de még mindig van remény az észszerű kompromisszumra, hogy lehetőleg ne a legrosszabb megoldás érvényesüljön. „Ennek ugyanis beláthatatlanul súlyos következményei lennének elsősorban a brit gazdaságra, de eltérő mértékben az uniós tagállamokra is” – fogalmazott Martonyi János.

Halmai Péter akadémikus szerint a '90-es évektől megfigyelhető mélyülő integrációs folyamatokra a differenciáltság is jellemző volt, így Nagy-Britannia számos területen más jogállásra tett szert, mint a többi tagállam. A Nemzeti Közszerződési Egyetem professzora a többi között a britek schengeni övezetből való kimaradását említette példaként. Szerinte az nagy kérdés, hogy a brexit az európai integráció rendszeréből való teljes „kihullást”

NAGY-BRITANNIA IS RÉSZT VESZ AZ EURÓPAI PARLAMENTI VÁLASZTÁSOKON

„Most már elkerülhetetlen Nagy-Britannia részvétele a május végén esedékes európai parlamenti választásokon, mivel nincs elég idő a brit EU-tagság megszűnésének feltételrendszerét rögzítő megállapodás ratifikálására a választásokig” – nyilatkozta a brit kormány kabinetirodájának vezetője. David Lidington hozzátette: azt szeretnék elérni, hogy az új Európai Parlament július 2-i megalakulására már rendeződjön a brexit, vagyis legjobb esetben a frissen megválasztott brit európai parlamenti képviselők végül nem is fogják mandátumukat átvenni. A brit EU-tagság az eredeti menetrend alapján március 29-én szűnt volna meg, de az EU-val novemberben kötött brexitmegállapodást a londoni alsóház eddig háromszor elvetette, és Theresa May emiatt kétszer is kezdeményezte a kilépés elhalasztását. Az április 10-én tartott soron kívüli EU-csúcs döntése alapján a jelenlegi haladék október 31-ig terjedhet. Ennek feltétele azonban az, hogy Nagy-Britanniának részt kell vennie az európai parlamenti választáson, ha a brit parlament május 22-ig nem ratifikálja a kilépési megállapodást.

hozza magával a britek számára, vagy „csak” a differenciált integráció rendszerében való mozgást jelenti majd. A szakember elmondta, hogy a közgazdaság-tudomány az elmúlt években számos aspektusból vizsgálta ezt a kérdést. Ezek egy része egyértelműen alátámasztja, hogy a britek milyen sokat nyertek az uniós tagsággal: például a beáramló külföldi tőke jelentős növekedése is alapvetően ennek köszönhető. A kutatások másik része arra is rávilágít, hogy 2006 óta a brit gazdasági növekedésnek közel a fele valamilyen módon összekapcsolható a külföldi munkaerő beáramlásával. Halmai Péter szerint nincs komoly közgazdasági érv a brexit mellett, ezt egyetlen kutatás sem támasztja alá. Ugyanakkor az előrejelzések szerint az EU-ból való kilépés következtében mintegy 10 százalékos GDP-vesztéséget könyvelhetnek el a britek, így minden egyes háztartás évente átlagban 7-8 ezer fontot veszíthetne, ami egyfajta brexitadónak is felfogható. „Az irracionális gazdasági érvek ellenére a brexit ügy győzhetett, hogy a populista politika tematizálta a kérdést, és felhasználta azt saját céljaira. A tudomány felelőssége abban a legnagyobb, hogy a tényeket és a valós folyamatokat megismertesse a közvéleménnyel is” – tette hozzá Halmai Péter.

Gálik Zoltán, a Budapesti Corvinus Egyetem docense arról beszélt, hogy a britek 2010-től folyamatosan vizsgálták az integrációs

Halmai Péter akadémikus és Martonyi János volt külügyminiszter az MTA-n rendezett konferencián

lehetőségeiket. Ezzel kapcsolatban megállapították, hogy szinte minden területen jónak ítéltető az uniós tagságuk. A szakember szerint a brexitről való népszavazásnak eleve nem lett volna szabad megtörténnie. A közvetlen demokrácia megjelenése az angol alkotmányos rendszerben ugyanis a parlamenti szuverenitás korlátozásával jár. Gálik Zoltán utalt arra is, hogy a népszavazás eredménye összefügg a 2014-es európai parlamenti választásokkal, ahol a kilépéspárti UKIP szerezte meg a legtöbb szavazatot. Az egyetemi docens úgy látja, hogy a brexittárgyalásokon a jövőbeli kapcsolatokról kellett volna inkább beszélni. ●

„Ma még senki nem méri fel igazán a brexit hatását” – mondta el Sziijártó Péter külügyminiszter a Nemzeti Közszerződési Egyetem Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar rendezvényén. A tárcavezető hozzátette, hogy az EU második legnagyobb gazdasága az Egyesült Királyság, amely 14 százalékát adja az Európai Unió gazdasági teljesítményének. Sziijártó Péter szerint a brexitszavazást megelőzően az uniós szervezeteknek több segítséget kellett volna adniuk a briteknek, hogy meggyőzzék saját polgáraikat az unióban való maradásról. „Bár sajnáljuk, hogy így döntöttek, de a választók akarátát tiszteletben kell tartani. Az EU-nak azonban továbbra is érdeke a britekkel való minél szorosabb együttműködés, hogy minimalizáljuk a brexitnek az uniós versenyképességre gyakorolt negatív hatásait” – tette hozzá a miniszter.

Mobilalkalmazás

Amely életet menthet

SZÖVEG: HORVÁTH MÓNIKA
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES, INTERNET

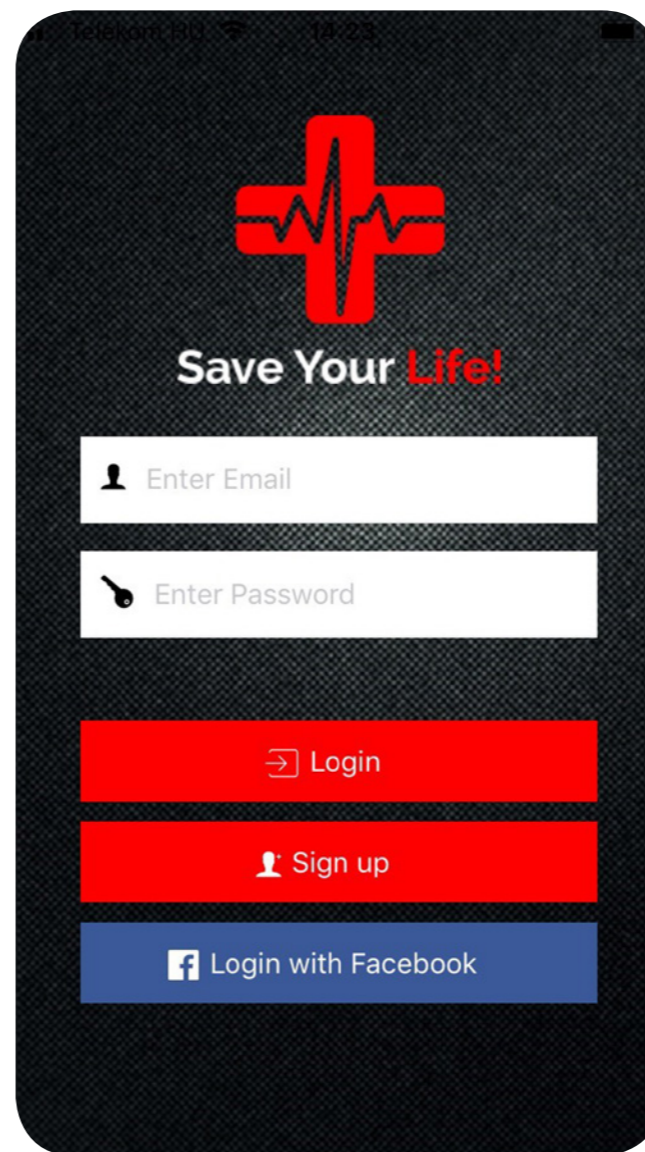
A Save Your Life (SYL) alkalmazás a mobiltelefon gyorsulásmérőjét használva képes felismerni, ha a telefon tulajdonosa balesetet szenved az autójában, majd egy automatikus üzenettel riasztja a mentőket. A mobilapplikációt a Nemzeti Közszolgálati Egyetem volt hallgatója fejlesztette ki. Kolarovszki Zoltán a NETK biztonság- és védelempolitika szakán végzett, jelenleg Svájcban él üzletemberként. Azt mondja, hogy az egyetemen elsajátított többértű gondolkodás sokat segített álmai eddigi megvalósításában.

- Egy mobiltelefonra letölthető, akár életet is mentő alkalmazást fejlesztett ki. Hogyan működik ez a gyakorlatban? Az alkalmazás a mobilok gyorsulásmérőjét használja, annak segítségével méri a kocsiiban ülőket érő erőbehatásokat. Amennyiben az autó ütközik, és az ütközés egy előre beállított értéket túllép, a program tudja, hogy baleset történt, és elindul egy visszaszámláló. Amikor ez a visszaszámlálás lejár, a felhasználó telefonjáról a program küld egy automatikus SMS-t az előre beállított kontaktok számára. Emellett arra is van lehetőség, hogy az alkalmazáson belül a felhasználó hozzáadja a 112-es számot, így a vészhelyzeti központ is megkapja az üzenetet, amely tartalmazza a mobiltulajdonos adatait, nevét, életkorát és vértípusát, valamint a pontos GPS-koordinátákat. Az alkalmazás így jelentősen lerövidíti a baleset utáni reakció- és értesítési időt. Mivel időt spórol, akár életet is menthet, vagy javítja a túlélési esélyeket.
- Több hasonló alkalmazás is van a piacon. Mi az, ami a SYL-t megkülönbözteti ezektől?

A legnagyobb újdonsága abban van, hogy emberi beavatkozás nélkül, teljesen automatikusan történik a riasztás, baleset esetén nem kell megnyomni semmilyen gombot. Az Európai Unióban például most már minden új autóra beépítik az úgynevezett emergency call system riasztó rendszert, amely azonban csak akkor tárcsázza a 112-t, ha valaki megnyom egy gombot. Ez azt is feltételezi, hogy az autóban ülőnek eszméletlenül kell lennie. Ha eszméletlen, sokkos állapotban van, vagy komoly a sérülése, akkor ezt nem tudja megtenni.

● **A 112-es segélyhívó szám ezek szerint nem csak Magyarországon hívja a mentőket.**

A 112-es egy nemzetközi vonal, a teljes Európai Unió területén működik, így például Németországban, Nagy-Britanniában vagy Olaszországban is. Ugyanakkor az Egyesült Államokban is egyre jobban kiépült ez az üzeneteket fogadó szolgáltatás, csak ott a 911-et kell hívni baj esetén. De nagyon sok felhasználó van a Közel-Keletről vagy Latin-Amerikából is. Ők nem a 112-nek vagy a 911-nek küldik az üzenetet, hiszen náluk nincs segélyhívást fogadó központ, hanem a hozzáférhető

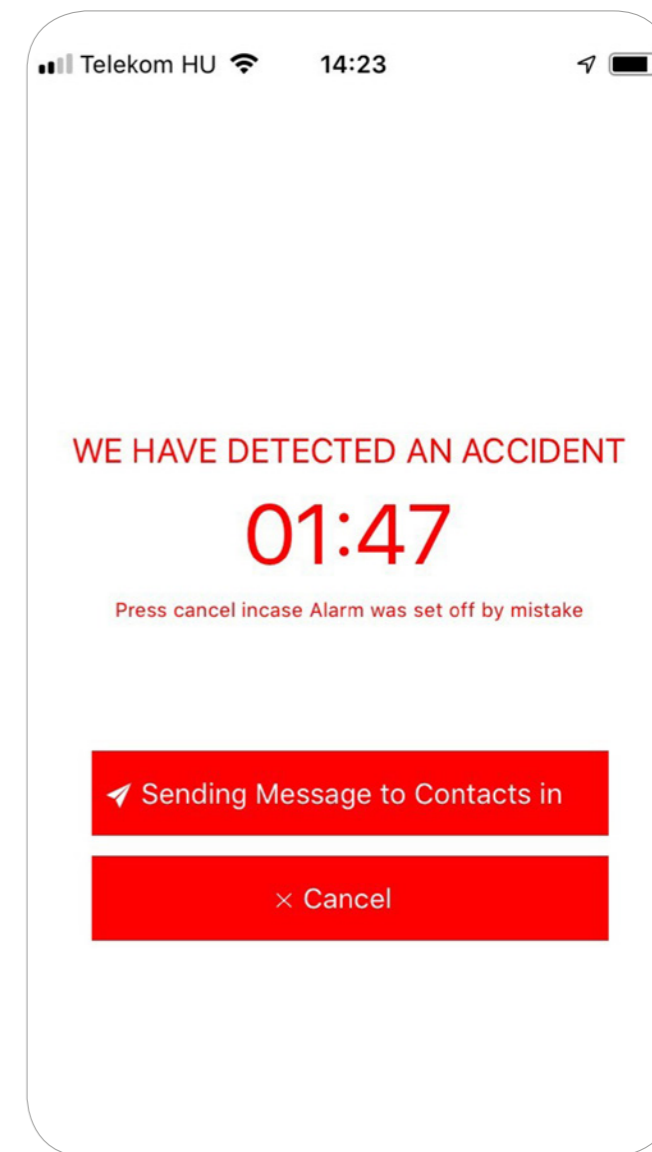

kontaktokat állítják be, nekik megy az üzenet. Például a hozzátartozók, akik így értesülnek a bajban levőről, tudják riasztani a megfelelő szervezetet, mert birtokában vannak minden fontos információnak.

● **Nincsenek nyelvi akadályok?**

Az applikáció nyelve az angol. A vészhelyzeti fogadó központ diszpécserének kötelező tudniuk angolul, legalább középszinten. A mai világban bízom benne, hogy ilyen szinten mindenki tud angolul.

● **Láttam, hogy az applikációban több kontaktot is be lehet állítani. Mindenkinek küldi az üzenetet az alkalmazás vész esetén?**

Így van. Maga az alapverzió teljesen ingyenes, ebben az van benne, hogy egy telefonszámot, egy kontaktot díjmentesen hozzárendel a felhasználó. Minden további kontaktot alkalmazáson belüli vásárlással tud hozzárendelni. Ez a bevétel az applikáció fenntartási költségeire megy el: szerverbérlet, finomítások, a hibák kiküszöbölése. Eddig persze teljesen ráfizetés a találmány.

● **Valóban? Olyan sok költség merül fel egy ilyen fejlesztés során?**

Rengeteg költséggel jár egy ilyen rendszert felépíteni. Ez egyrészt jelenti azt a sok munkaórát, amelyet a program fejlesztésébe és a megoldások kidolgozásához szükséges »

kutatómunkába fektetünk, másrészt ott vannak a szerver fenntartási költségei, a fejlesztői Apple-fiók, a dizájn, a grafikus munka és a fordítások. A rendszer kiépülésével sikerült minimalizálni a fenntartási költségeket, de marketingre sokat kell költeni a következő időszakban.

● **Hol tartanak most? Hányan használják jelenleg az applikációt?**

Már több mint húszezren töltötték le, ami egy ilyen innovatív megoldásnál szép számnak mondható. Ez ugyanis nem egy nyolcvanhétezredik Angry Birds vagy egy harmadik Instagram, vagy az ötödik Facebook, hanem egy új megoldás. A letöltések száma folyamatosan, hónapról hónapra emelkedik, tehát egyre többen használják a mindennapokban.

● **Minden típusú készüléken lehet használni?**

Igen, de azt fontos tudni, hogy míg az Android-készülékeken az applikáció működik a háttérben is, az IOS-készülékek esetében ki kell tennünk a főképernyőre az applikációt, és el kell azt indítanunk, mint például amikor egy GPS-t használ az ember. Érdemes ezt megtenni, amikor beülünk az autóba.

● **Hol tart most a projekt, és mik a soron következő lépések?**

Az ötlet már két éve megszületett, de igazán tavaly nyáron indult el a munka. Tavaly decemberben jöttünk ki vele az Android-készülékekre, idén januárban pedig az iPhone-ra. Most, hogy már több tízezres letöltésünk van, kijöttek a hibák is, amelyeket azonnal javítottunk, így elmondhatjuk, hogy a tesztidőszakon lassan túl vagyunk. A húszezres letöltésszám azt is igazolja, hogy az embereknek igényük van egy ilyen biztonsági megoldásra.

● **Mik a hosszú távú tervei a fejlesztéssel?**

El kell érni egy 100-200 ezres letöltésszámot, azzal már a cégek is komolyan vennék az embert. Nagy tervem például licenc eladása az alkalmazással kapcsolatban, tehát nem az applikáció verziót, hanem ennek a szoftver verzióját adnám el például GPS-cégeknek, autógyártóknak, motorgyártóknak, logisztikai cégeknek. Lehetne olyan megoldás is, hogy a programot odaadom valamelyik cégnek használatra havi vagy éves költségért. Vagy fejleszthető egy hasonló rendszer

egy autógyár számára, így az autóban már gyártás szinten lenne egy ilyen típusú dolog. Ehhez persze időre van szükség. Aki nagyon gyorsan akar nagyon sokat harácsolni, annak sose fog sikerülni. Meg nem is ez a cél, hanem az, hogy adjunk az emberek kezébe egy olyan programot, amellyel segíthetünk a balesetet szenvedőknek.

● **Az NKE hallgatója volt biztonság- és védelempolitika szakon. Az itt tanultak mennyiben segítették hozzá az applikáció létrehozásához?**

Magának az ötletnek az egyetemhez nincs túl sok köze, inkább azt köszönhetem az intézménynek, hogy meg tudom valósítani az ötletet. Amiben nekem nagyon sokat segítettek az egyetemi tanulmányok, az a megoldásközpontú gondolkodás. A komplex gondolkodásra nagy szükség van. Például lehet, hogy a projekt során megoldok egy problémát egy bizonyos módon, de az létrehoz három másikat. Az összetett, többretű gondolkodást, a többaspektusú megközelítési módot az egyetemen sajátítottam el.

● **Jelenleg külföldön él, tervezi-e a hazaköltözést?**

Tapasztalatszerzésnek fogom fel ezt a külföldi időszakot. Jól érzem itt magam, fiatal vagyok, és tényleg élvezem azt, amivel foglalkozunk. Itt jobban el lehet sajátítani a nyelvet is, és egyszerűbb üzletet építeni. Kulturáltak és nyitottak itt az emberek. Ugyanakkor elég nagy a hajtás, havi szinten akár 300 órát is dolgozom, sokszor csak három-négy órát alszom. Az applikáció fejlesztését ugyanis munka mellett végzem, amelyből a költségeket finanszírozom. Szóval nem könnyű, de most még bírom, jól érzem magam, elégedett vagyok. Én egy 1200 fős, Békés megyei parasztfaluból, Köröstarcsáról származom. Korábban 300 Ft-os órabérért jártam „címezni”, és az is jó volt. Az embernek a felfogási módja az, ami lényegében az elégedettségét, mondhatjuk úgy, a boldogságát meghatározza. Lehet valaki gazdag, lehet valaki milliárdos, de boldogtalan, mert nem jól építi fel, és nem a fontos dolgoknak szenteli az életét. De hát ez már egy filozófiai kérdés. ●

Eötvös József: „a nemzet nagy, bölcs nevelője”

SZÖVEG: JUHÁSZ KATALIN
FOTÓ: INTERNET

Megalakult az Eötvös József Kutatóközpont idén februárban a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen. Az intézet számos területen folytat stratégiai szintű, multidiszciplináris kutatásokat, amelyek várhatóan hozzájárulnak majd az NKE nemzetközi versenyképességének növeléséhez. Írásunkban a kutatóközpont névadójának, Eötvös Józsefnek az életútját, jelentőségét és munkásságát tekintjük át.

Az Eötvösök, miután őseik bárói rangot kaptak, a bécsi udvar holdudvarában élő, a Habsburgokat kiszolgáló, konzervatív magyar arisztokrata családok soraihoz csatlakoztak. Eötvös József gazdag és nehéz családi örökségbe született 1813. szeptember 13-án. Édesapja, ifjabb Eötvös Ignác ugyanazt a Bécshez hű államhivatalnoki pályát futotta be, mint az apja: udvari tanácsos és királyi főtárnokmester is volt. Anyai ősei Vesztfáliából jöttek Ercsibe. Úgy kerültek Magyarországra, hogy Lilien József – Eötvös anyai nagypapa – feleségül

vett egy Szapáry grófnőt. Leányuk, Anna, Eötvös József édesanyja volt, aki sosem tanult meg magyarul. Így Eötvös József még 12 évesen is törve beszélt nyelvünket. Ám édesanyja nemes embersége, ragyogó irodalmi műveltsége, mások szenvedése iránti érzékenysége, kitűnő jellege iránt adott fiának. Bár Eötvös József Budán született, gyermek- és ifjúkorának nagy részét

Ercsiben töltötte, ahol egy modern, európai színvonalú, angol modell alapján működő mintagazdaságot láthatott. Mindezen hatások polgárosult háttérrel teremtettek nevelődéséhez. Ebbe a környezetbe került be a magyar jakobinus Pruzsinszky József, aki egyenesen a börtönből lépett be az úri ház nevelői szolgálatába. A 12 éves gyermek nagyon a szívébe fogadta az idősödő, érdes modorú tanítót. Egyszer gimnazistaként elpanaszolta Pruzsinszkynek, hogy társai nem akarnak mellé ülni, egy „hazaáruló” család fia mellé, aki még magyarul sem beszél jól. Pruzsinszky megerősítette a vádat. A kemény szavak hatására belevetette magát a magyar nyelv tanulásába, és fogadalmat tett társainak: „Csak hazájának lesz szolgája, és nevének népszerűtlenségét majd hazafiségével és hűségével fogja elfeledtetni.” Pruzsinszky hat évig nevelte és oktatta Józsefet, szellemi hatása tetten érhető Eötvös írásainak alakjaiban, azok gondolataiban.

A pesti egyetem jogi karára 1828 őszén iratkozott be, ahol megismerte későbbi barátját, Szalay Lászlót. A pezsgő kulturális életbe bekerülve haladó, felvilágosult eszmékkel gazdagodott Eötvös látóköre. Az 1825-ös országgyűlés idején az ország értelmisége lázban égett, a politikai, kulturális élet hatalmas lendületet vett. Eötvös ekkor kezdett kapcsolatot ápolni Virág Benedekkel, Szemere Pállal, Kölcseyvel és

Kazinczyval. Utóbbi így biztatta: „Nevelkedjél, kedves ifjú, s légy, akit várunk.” a széphalmi mester korán felismerte Eötvösben a jövő emberét.

Az egyetem elvégzése után megpróbált hivatalnokként dolgozni, mivel az ajtók nyitva álltak előtte, úgymond magától kínálkozott a karrier. De ő a népet akarta szolgálni. Apja 1836-ban kinevezte a magyar udvari kancelláriához tiszteletbeli fogalmazónak, de nem sokáig maradt itt. Magánéleti oka is volt annak, hogy szakítson az arisztokrata világgal:

szerves lett egy ercsi polgárlányba, de az Eötvös család eltiltotta tőle. Nincs többé kibékülés, elhagyta az atyai házat és a hivatalt. 1835 és 1838 között barátjával, Trefort Ágostonnal bejárták Európát, ahol megismerkedtek a nagy kultúr államok társadalmi, politikai, gazdasági és kulturális szervezetével. 1836-ban Bécsből írja Szalaynak: „Czélvt választék magamnak, s meglelgszem, mint magam-

mal, úgy az élettel, csak használni akarok, másoknak élni, másokért fáradni, ha bár díjtalan is, jutalom maga a tett, s boldogság már illy célért csak fáradni is.” Itt már kész az életprogram. 1838-ban részt vett a pesti árvíz mentési munkálataiban, majd egy évre rá az Akadémia tiszteletbeli tagjává választották. *Budapesti Szemle* címmel folyóiratot indított 1840-ben. Ebben jelent meg híres cikke *A zsidók emancipációja* címmel. Már feltűnt az 1839–40-es országgyűlésen, ahol harcolt a feudális intézmények ellen, a vallásegynlőségért és a szólásszabadságért. Igen aktív volt a politikai életben, például Deákkal is szoros kapcsolatot ápol. Együtt dolgozták ki a büntető törvénykönyvet, és a közbörtönviszonyok javításának ügye is az ő kezdeményezésére indult el.

1842-ben feleségül vette Rosty Ágneszt, és négy gyermekük született, köztük Loránd. Irodalmi sikereiért a Kisfaludy Társaság 1847-ben elnökké választotta. Az Eötvös köré csoportosuló, filozófiai, történettudományosan képzett, művelt, haladó férfiak (Szalay László, Trefort Ágoston, a szociológus Lukács Móríc) a polgári átalakulást tartották elsőrendűnek. Forradalomellenességük miatt azonban elszigetelődtek: jobbról forradalmároknak, balról maradiaknak tartották őket. Gúnyosan „magyar doktrénereknek” nevezték őket, utalva arra, hogy elméletileg felkészültek voltak, de

a gyakorlati élettől távol álltak. A kitörő forradalom első időszakában nem elleneztek a megmozdulásokat, sőt Eötvös József szerepet is vállalt az első felelős kormányban. Kezdetben úgy tűnt, hogy eszméi diadalra jutottak: vallás- és közoktatásügyi miniszter lett. A Batthyány-kormány lemondása után azonban megtorpant, majd Münchenbe távozott. Ekkor írta elméleti fő művét (*A XIX. század uralkodó eszméinek befolyása az álladalomra*), amely ellentétes értelmezéseket szült. Félte a haladástól? Maradivá vált a szeptemberi fordulat után? Könyvében a polgári társadalom hibáit is megtapasztalva politikai gyötrődéseit, csalódását fejtegeti.

1850-ben tért vissza Magyarországra, ahol része volt az Akadémia újjáélesztésében, amelynek 1856-ban alelnöke, 1866-ban pedig elnöke lett. A Kisfaludy Társaságot is ő támasztotta fel 1856–61 között. 1861-től Deák mellett részt vett a kiegyezés előkészítésében, fontos szerepet játszott az országgyűlésben is. 1867-ben az Andrássy-kormányban újra vallás- és közoktatásügyi tárcát kapott. Legfontosabb vívmánya a népiskolai törvény, amely szerint minden magyar szülő – büntetés ellenében – köteles volt gyermekét hat évig,

6–12 éves koráig iskolába járatni (minden munkanapon). A tanítóképzésre is gondja volt, megindította a hat nyelven megjelenő *Néptanítók Lapját*.

Eötvös József egész életében írt. Nem öncélú műveket, hanem társadalmi hasznosságúakat. Regényei (*A karthauzi, a falu jegyzője, Magyarország 1514-ben, a nővérek*), elbeszélései, lírája, értekezései, levelezése, naplójegyzetei mind-mind saját eszméit hirdették. Költészete a Kazinczy–Kölcsey–Szemere-féle szentimentális hangvételhez igazodik. Figyelme a nép felé irányul, de nyelve még arisztokratikus. Nagy érdeme a zsidók egyenjogúsításának 1867-es törvénybe iktatása, az izraelita, szerb és román kongresszus létrehozása és a katolikus autonómia ügye. Az ő nevéhez fűződik a vegyes házasságból született gyermek vallását szabályozó törvény is. Rengeteget dolgozott, és az ellenzéki támadások is aláásták egészségét. 1871. február 2-án halt meg Pesten, de Ercsiben talált végső nyughelyre.

Olyan kiváló közéleti férfi volt, aki mondanivalóját a legnagyobb erővel, irodalmi eszközökkel tudta kifejezni. Példás volt minden szerepében, s maga nevelte nagy emberré fiát, Lorándot. ●

„Mint a hű tanítvány, úgy állunk előtte,
Hisz ő e nemzet nagy, bölcs nevelője,
Szelíd és jó mester
Élete tanulság, emléke örökség,
Úgy daloljuk őt, mint új idők új hőjét,
Ki új díszet adott e nagy, szent szónak: Ember!”

Juhász Gyula: Prologus Eötvös József ünnepére

EÖTVÖS LORÁND

Az Eötvös család több generációja is Józseféhez hasonló, kiemelkedő életpályát futott be. Fia, Loránd hangtani, fénytani és kémiai kísérletekkel foglalkozott. A doktorátus megszerzése után magántanárként tanított, majd Jedlik Ányos nyugdíjba vonulása után a pesti egyetem fizika tanszékének vezetője lett. 1873-tól tagja volt a Magyar Tudományos Akadémiának, amelynek elnöki posztját is betöltötte 1889–1905 között. Leghíresebb tudományos eredménye a gravitáció méréséhez köthető torziós inga tökéletesítése volt. 1894-ben hét hónapig vallás- és közoktatásügyi miniszter volt, mialatt 400 új népiskolát hozott létre. 1895-ben megalapította a Bárány Eötvös József Collegiumot, amelyben a szegény sorú, tehetséges fiatalok ingyenes elhelyezést kaptak. Halálának 100. évfordulója alkalmából idén több szervezet, így például a Magyar Tudományos Akadémia és az Eötvös Loránd Tudományegyetem is számos programmal emlékezik a világhírű magyar tudósra. A Bárány Eötvös Loránd fizikus, geofizikus és a felsőoktatás megújítója halálának 100. évfordulója című évfordulós magyar felterjesztés az UNESCO Általános Konferenciájának 39. ülésén hozott döntés értelmében bekerült a 2019-es esztendőben a szervezettel közösen ünnepelt évfordulók közé.

Keresztényüldözés: korunk egyik legsúlyosabb humanitárius válsága

SZÖVEG: SZÖÖR ADÁM
FOTÓ: HALÁPI KATINKA

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem vallási kisebbségek helyzetével kapcsolatos kutatásainak eredményeit is figyelembe vették a Hungary Helps Program kialakításában és megvalósításában – hangzott el az NKE Hungaria körúti campusán tartott tudományos konferencián. Azbej Tristan államtitkár példaeértékűnek nevezte az egyetem és a Miniszterelnökség egy éve kötött együttműködését.

Az NKE-n rendezett konferencián részt vett Massimo Pampaloni professzor (a kép jobb szélén), a Pápai Keleti Intézet dékánja is

„Magyarországon egy évtizede kezdődött el, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem jogelőd intézményében a vallás és biztonság témakörének kutatása a hadtudományok keretében” – mondta el bevezetőjében Ujházi Lóránd, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar tudományos főmunkatársa. A karon működő Vallás és Biztonság Szakcsoport vezetője szövegezett arról a két évig tartó kutatómunkáról is, amelyben a vallási szélsőségek helyzetét is elemezték a szakértők.

„Amíg a keresztényüldözés kérdése nem kap elég figyelmet a nemzetközi politikában, a magyar kormány felismerte, hogy ez napjaink egyik legsúlyosabb humanitárius tragédiája” – fogalmazott beszédében Jobbágy Zoltán ezredes. A HHK tudományos és nemzetközi dékánhelyettese elmondta, hogy a keresztények a világ mintegy nyolcvan országában szenvednek el különböző üldöztetést, így súlyosan korlátozzák emberi jogukat, valamint vallási és lelkiismereti szabadságjogaikat. „Ez összesen 215 millió keresztény embert érint” – tette hozzá. Elhangzott az is, hogy becslések szerint az elmúlt évtizedben Szíriában kevesebb mint a felére, Irakban

MEGALAKULT A HUNGARY HELPS ÜGYNÖKSÉG

Eddig nyolcmilliárdot költött a kormány az üldözött keresztények megsegítésére, és most kiszélesítené a Hungary Helps Programot. egy ügynökség létrehozásával bekapcsolódna a kormány egyéb külpolitikai gazdaságfejlesztési programjaiba is. Az ügynökség vezetője Márki Gábor, aki 2010–2012 között a Honvédelmi Minisztérium helyettes államtitkára volt, 2013–2016 között pedig külgazdasági attaséként tevékenykedett a tel-avivi nagykövetségen. „Az elmúlt években nyolcmilliárd forintot költöttünk az üldözött keresztények megsegítésére, helyben maradásának ösztönzésére, ezzel 35 ezer emberen segített a kormány. Az a tervünk, hogy a Hungary Helps idővel V4 Helpsszé, vagy EU Helpsszé nője ki magát. A lengyel–magyar együttműködés már meg is valósult, egy árvaházat működtet együtt a két ország a Közel-Keleten” – jegyezte meg Azbej Tristan államtitkár.

ötödére csökkent a keresztények száma. Jobbágy Zoltán szerint vannak olyan részei is a világnak, ahol kevesebbet hallunk a keresztényüldözésről, pedig nagyon is jelen van az a mindennapokban. A dékánhelyettes egyes nyugat-afrikai keresztény közösségeket hozott példának, amelynek tagjai közül tízezrek halnak meg terroriszervezetek támadásai miatt. „A problémáról beszélnünk kell, de konkrét, kézzelfogható segítséget is kell nyújtani, ráadásul azt helyben kell megtenni, hiszen az emberek általában ott akarnak élni, ahová születtek” – fogalmazott az ezredes. Erre jó példa az iraki Tel Askuf újjáépítése, amelyhez a magyar kormány jelentős anyagi segítséget nyújtott. Ennek eredményeként az 1300 elűldözött lakosból ezer már vissza is térhetett városába. Jobbágy Zoltán elmondta azt is, hogy az NKE-n nemrégiben indult el a radikalizmus és vallási szélsőségek szakirányú továbbképzési szak is.

„A válságok rendezése soha nem légüres térben történik. Az elmúlt évtizedek konfliktusait elemezve nyilvánvalóvá vált, hogy a nemzetközi közösség, a humanitárius szervezetek és a katonai erő csak együtt képes valós eredményt elérni a válságok rendezésében” – fogalmazott beszédében Padányi József vezérőrnagy. Az NKE tudományos rektorhelyettese szerint a HHK rendelkezik olyan felkészült oktatókkal és kutatókkal, akik nyitottak az újra, az együttműködésre, hiszen a hadtudomány az egyik legrégebbi tudományág, amely azonban képes a folyamatos megújulásra is. Padányi József szövegezett arról is, hogy a vallás és biztonság témában végzett egyetemi kutatások egy folyamatot jelentenek, amelynek a mostani konferencia nem záróköve, csak egy fontos eleme. „Biztos vagyok abban, »

A Nemzeti Közszerológati Egyetem és a Miniszterelnökség államtitkársága közötti együttműködést az egyetem részéről Ujházi Lóránd koordinálja. A HHK-n működő Vallás és Biztonság Szakcsoport vezetője elmondta, hogy a vallás és biztonság kutatása egy nagyon szerteágazó terület. Olyan kérdésekkel is foglalkozik, mint például az igazságos háborútan, a vallásdiplomácia vagy a vallások szerepe a biztonságban. A keresztény közösségek biztonsági helyzete különösen fontos kutatási terület számukra. A világban régóta nagyon komoly kutatások zajlanak a témában, például az amerikai Georgetown Egyetemen vagy belgiumi Leuveni Katolikus Egyetemen. Utóbbival nemrég kötött megállapodást az NKE. *„Évtizedek óta kutatják ezt a területet, és szeretnénk, ha Magyarországon is egyre jobban befogadnák ezt a kutatási témát, illetve célunk azokhoz az emberekhez is elvinni ezt, akik nem az akadémiai szektorhoz tartoznak”* – tette hozzá Ujházi Lóránd.

Ujházi Lóránd, a Nemzeti Közszerológati Egyetemen rendezett konferencián

hogy a magyarországi kutatások hamarosan felzárkóznak a nyugati iskolákhoz” – fogalmazott a rektorhelyettes.

Egy évvel ezelőtt kötött együttműködési megállapodást az NKE és a Miniszterelnökség Üldözött Keresztények Megsegítéséért és a Hungary Helps Program Megvalósításáért Felelős Államtitkársága. Azbej Tristan államtitkár szerint ez egy példaértékű együttműködés, aminek részeként az NKE kutatói készítették el az idei Budapest-jelentés a keresztényüldözésről című kötetet. *„A Hungary Helps Programot is az ebben foglaltak ismeretében alakítottuk ki. Az itt folyó munka a világ első, üldözött keresztényeket megsegítő programjának az előkészítésére és kialakítására szolgált”* – fogalmazott Azbej Tristan. Az államtitkár szöjt arról is, hogy a kereszténység a világon a legüldözöttebb vallás, hiszen csak tavaly több mint négyezer embert gyilkoltak meg keresztény hitük miatt.

„Mindenkinek felelős a saját környezetéért, közösségéért, és mivel Magyarország a keresztény kultúrkörbe tartozik, felelős a világ keresztény közösségeiért is” – mondta a rendezvényen a Miniszterelnökség parlamenti és stratégiai államtitkára. Orbán Balázs a konferencián rendezett kerekasztal-beszélgetésen szöjt arról is, hogy a nehéz helyzetben lévő régiók problémáit nem szabad Európába hozni. Ehelyett helybe kell elvinni a segítséget, mert ellenkező esetben az ottani problémák a magyarok életére is hatással lehetnek.

A Hungary Helps Programról szöjva elmondta, hogy abban a nemzetközi szervezetek nélkül, közvetlenül a helyi vezetőkkel működnek együtt. Elhangzott, hogy a program iránt nagy az érdeklődés, sokan gondolkodnak hasonlóan, például a Vatikán és az Egyesült Államok is.

Orbán Balázs beszélt arról is, hogy a közel-keleti térségekben a keresztény közösségeknek stabilizáló erejük van, és fontos szerepet töltenek be az államépítésben, a gazdasági és kulturális folyamatokban. *„Ha ők eltűnnek, akkor a térségek stabilitása csökken,*

ami érintheti Magyarország geopolitikai helyzetét is” – fogalmazott az államtitkár.

Jungbert Béla, a Jeruzsálemi Szent Sír Lovagrend magyarországi helytartója arról szöjt, hogy az Izraelben, Palesztinában és Jordániában tevékenykedő szervezetük azokat az intézményeket – iskolákat, kórházakat, egyházközösségeket – támogatja, amelyek segítik a Szentföldön élő keresztények helyben maradását. Fischl Vilmos, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) főtákarára szerint Európa identitása ma már keresztény-zsidó-muszlim, mivel Nyugat-Európában már 43 millió muszlim él. A szakember elmondta, hogy a keresztények száma nem nő olyan arányban a világon, mint a muszlimoké, ennek pedig az oka, hogy a keresztények nem merik felvállalni az identitásukat.

A rendezvényen előadást tartott Frank Spengler, a Konrad Adenauer Stiftung magyarországi irodájának képviselővezetője is. A szakember elmondta, hogy a keresztények a vallás elterjedése óta üldözöttségnek vannak kitéve, és ez így van a jelenkorban is. Elhangzott, hogy a keresztény áldozatok jelentős része muszlim többségű országokból származik. *„Sok helyen az alapvető emberi jogokat is megtagadják tőlük, pusztán a hitük miatt”* – fogalmazott Frank Spengler.

A konferencián több szekcióban tanácskoztak a résztvevők. A többi között szó volt a keresztényüldözés hatásáról az egyházi struktúrára, a keresztény kisebbségek nemzetközi és büntetőjogi védelméről, valamint a szíriai keresztény menekültek európai integrációjáról. A rendezvényen olyan neves külföldi szakemberek is részt vettek, mint például Massimo Pampaloni professzor, a Pápai Keleti Intézet dékánja, vagy Dirk Ansorge, a Sankt Georgen-i Filozófiai és Teológiai Doktori Iskola professzora. ●

Öröm és könnyek A Tanácsköztársaság 100 év távlatából

SZÖVEG: TASI TIBOR
FOTÓ: INTERNET

Vörösteror – nagyjából így él az emlékezetben a Tanácsköztársaság, ahogy egykor emlegették, „dicsőséges 133 napja”, amely örömet és boldogságot ígért, azonban végül terrort és kiábrándultságot hozott. Hatos Pál történész szerint ebben a korszakban „alig” szabtak ki halálos ítéletet, a halottak számát egyes adatok 590 főre, mások 400 alattira teszik. Mindenesetre a Tanácsköztársaság, oldalán a korszak fiatal eszméjével, a kommunizmussal, sokakat – akkor élt nagyjainkat is – reménnyel itatott át a világháború borzalmai után. Akkoriban nehezen volt értelmezhető a hatása, de 100 évvel később már könnyebb ítéletet mondani, a korszak fölött legalábbis mindenképp.

1919. március 21-én, azaz idén 100 éve kiáltották ki a Tanácsköztársaságot, amelyet akár „szovjetköztársaságnak” is hívhatnánk (szovjet = tanács). Lehet, hogy ez a szójáték segíti az értelmezést, de akár félre is viheti azt. egy biztos: az első világháború utáni őskaoszban a kommunizmus fiatal eszméje hozott valamiféle reményt a háborúban megfáradt és abba belerokkant magyaroknak, az augusztus 1-ig tartó Tanácsköztársaság pedig valamiféle keretet adhatott a remények beteljesítéséhez. Legalábbis az elején mindenképp. Mit ígért ugyanis akkoriban a kommunizmus? *„Nem kevesebbet, mint a történelem végét, az osztály nélküli társadalmat: munkát és boldogságot, mindenkinek ingyenes oktatást és orvosi ellátást, rengeteg zenét, kertvárosokat és a gépek diadalát. Ezzel szemben terrort hozott, termelésöként és új, arrogánsabb bürokráciát a régi helyett”* – mondta lapunknak Hatos Pál történész, az NKE Eötvös József Kutatóközpont Közép-Európa Kutatóintézet vezetője. Azokban az időkben tele voltak haraggal a városok és a falvak. Haragudtak az urakra, még a zsidókra is, akiket az urakkal azonosítottak, de volt öröm is: a háború végének öröme, a béke eufóriája.

Közben dúlt a spanyolnátha, amely már 1918-ban több emberéletet követelt, mint az egész első világháború. Egyes becslések szerint 500 millió fertőzés mellett 50–100 millió áldozatot szedett a világon. Magyarországon is iszonyatos járvány tört ki 1918-ban. A hazai sajtó alábecsülte a veszélyt, hazudtak éjjel-nappal még a járvány legsúlyosabb időszakában is. A hatóságok pedig nem tudtak úrrá lenni az orvos- és gyógyszerhiányon. Hónapok teltek el, majd 1919. február 9. volt az első olyan nap, amikor nem jelentettek halálesetet a lapok Budapesten. Ebben a helyzetben mégis mindenki örült a független Magyarországnak. 400 évnyi dualizmust hagyunk magunk mögött, de ezzel véget ért a történelmi Magyarország is. A nemzetiségek el akartak szakadni, önálló államot akartak, a nagyhatalmak pedig támogatták őket ebben. (Egyébként Tisza István egykori miniszterelnök mindezt remekül átlátta, Károlyiék nem. – a szerk.)

Oroszországban 1917 márciusában megdöntötték a cári rendszert. Az ezt követő kaotikus időszak fő haszonélvezője Lenin volt. A mai negyvenesekkel bezárólag gyerekkorunkban úgy tanultuk, hogy Lenin a nagy októberi szocialista forradalom során megszerezte a hatalmat. Vezetésével megalakult az első

szovjet kormány, a Népbiztosok Tanácsa, amely például bevezette a nyolcórás munkaidőt, az iskolákat államosították, és ingyenesé vált az orvosi ellátás. A kommunizmus, azaz minden ember egyenlőségének gondolata sokak, köztük számos hadifogoly számára szimpatikus volt. Leninék mindezt felismerve ösztönözték a hazatérő hadifoglyokat, hogy saját hazájukban is váljanak forradalmárokká, és menjen végbe egy elsőprő erejű világforradalom. Itt kapta meg élete nagy lehetőségét az egykori hadifogoly, Kun Béla is, akit 1918. november elején hazaküldtek a Szovjetunióból. egy rövid bécsi kitérő után Budapestre érkezett, ahol november 24-én megalakította a Kommunisták Magyarországi Pártját (KMP), amely erősen támadta a Károlyi-kormányt, sztrájkokat és gyűléseket szervezett. Bár az 1919. február 22-én, a Népszava budapesti szerkesztőségének épülete elé szervezett demonstráció lövöldözésbe torkollott, és Kun Bélát is letartóztatták, addigra a párt már népszerűvé vált. Közben 1919. március 20-án Károlyi Mihály kormányfőnek Fernand Vix, a szövetséges hatalmak budapesti katonai bizottságának vezetője átnyújtott egy jegyzéket, és szóbeli kiegészítésként hozzátette, hogy az abban kijelölt semleges övezetet a későbbiekben tényleges politikai határnak tekintik. Másnap a KMP egyesült a szociáldemokratákkal, Kun Béla és Garbai Sándor pedig kikiáltották a Tanácsköztársaságot. Az előbb említett jegyzékről szóló közbeiktatás létjogosultságát magyarázhatja az az elmélet vagy vélemény, amely szerint, ha nincs Tanácsköztársaság, Trianon is elkerülhető lett volna. *„Esélyeinket nem javította a kommün külpolitikai hazárdjátéka, de a párizsi békekonferencián már a Tanácsköztársaságot megelőzően megszülettek a határokat érintő lényeges döntések, s Ausztria sem jutalmul kapta meg Burgenlandot, hanem szépségtapaszként azért, mert eltiltották az egyesüléstől Németországgal”* – fogalmazott ezzel kapcsolatban Hatos Pál.

A Tanácsköztársaság és az azt – mai szóval – „menedzselő” kommunisták erkölcsi fölénye eleinte megkérdőjelezhetetlen volt. Az emberek egyenlőségének elvét, a munkásosztály hatalmát hirdették, ez alapozta meg ezt az erkölcsi fölényt. Az elnyomott munkásosztálynak való hatalomátadás szimpatikus koncepció volt, csak épp igazi munkásosztály nem létezett. A bevezetett szociálpolitikai intézkedések – az állami tulajdonba vételek, később a földosztás és annak elmaradása – egyre többeket ábrándítottak ki, az elégedetlenkedők pedig fokozatosan szembehelyezkedtek az új rendszerrel. 1919 júniusában parasztagdák, hadviseltek felkeléssorozata robbant ki, amelyet kegyetlenül levertek és megtoroltak. Fontos megemlékezni a tanácsrendszer elleni felkelés június 24-i fővárosi akciójáról is. A „ludovikások” elfoglalták a telefonközpontot, fegyveres harcok kezdődtek, amelyet aztán a Vörös Őrség és a hadsereg heves tüz harcok közepette rövid idő alatt felszámolt. A felkelés résztvevői – köztük a Ludovika

Akadémia növendékei és parancsnokai – végül Guido Romanelli olasz alezredes segítségével menekültek meg.

A terror áldozatainak számáról eltérő adatok maradtak fenn. Váry Albert 590-re teszi számukat, igaz, ő a tűzharcokban elhunytakat, de még a betörőket is ideszámolta. Ha őket nem számítjuk, akkor 360–380 körüli számokról beszélnek a történészek. Hogy ez sok vagy kevés, mindenki döntse el maga! Talán segítséget jelent egy kis nemzetközi kitekintés. Finnországban néhány hónap leforgása alatt 36 ezer ember halt meg az ottani vörösterror időszakában. Talán a számadatokról alkotott sokféle vélemény közötti arany középút az a megállapítás lehet, hogy bármennyi is az áldozatok száma, mégis tömeggyilkosság történt azokban az időkben. Ártatlan embereket lőttek a Dunába csupán azért, mert más, a rendszerrel szembemenő volt a véleményük. Egyébként maga az erőszak mint az állam által megerősített legitím politikai eszköz megjelenése a Tanácsköztársaság szomorú találmánya. Halálos ítélet ugyan volt a dualizmus korában is, ám a bírók által meghozott ilyen jellegű határozatok sokszor egyszerűen nem hajtották végre.

A 133 napos kommunista uralom Kun Béla mint vezető hiányosságainak tragikus példája. egy türelmetlen, de kommunikatív, meggyőző ember, aki azonnal akar eredményeket, nem tervez hosszú távra, és túl akar tenni még a mesterén, Leninen is. Ráadásul a kialakult helyzet kezelése bőven meghaladta képességeit. Hogy mi lehet a Tanácsköztársaság tanulsága 100 év távlatából? a kérdés megválaszolása előtt talán fontos hangsúlyozni: az események mai emlékezetét több, eddig nem létezett tényező is befolyásolja. Ezek egyike az elmúlt évtizedek digitális forradalma, amely könnyebbé tette a kutatást a szakemberek, történészek számára, hiszen elérhetővé váltak korábban zárolt anyagok, és bővült a források köre is. A hatékonyabb kutatáshoz pedig mélyebb megértés társul. Olvasom, hogy az emberek hajlamosak arra, hogy pánikhelyzetben és végső kétségbeesésükben a rosszabbik rosszat választják, beleszaladnak abba a bizonyos pofonba. A Tanácsköztársaság is ilyen lehetett azokban a zavaros időkben. ●

HATOS PÁL TÖRTÉNÉSZNÉK TAVALY JELENT MEG AZ ŐSZIRÓZSÁS FORRADALOMRÓL ÍRT NAGY SIKERŰ KÖNYVE, AMELY A TANÁCSKÖZTÁRSASÁG KIKIÁLTÁSÁIG MUTATTA BE AZ ADOTT KORSZAKOT.

● Milyen máig ható indulatokat kelt a Tanácsköztársaság időszaka, és hogyan hatott a kor nagyjainak életére?

A proletárdiktatúra időszakának baljós innovációja: először jelenik meg a terror, a rögtönítélő bírászkodás, a gyilkosság mint politikai eszköz, méghozzá egy olyan szabadelvű rendszert követően, amelyben alig szabtak ki halálos ítéletet. A kommunista eszme 1919-ben fiatal volt, a világháború minden mértékét felülmúló pusztítása után kulturális zenitjén állt, s bizony többen voltak, akik időlegesen a csábításába kerültek: az író Márai Sándor, a költő Tóth Árpád, sőt még a későbbi ellenforradalmár, Szabó Dezső is kommunista volt. Kármán Tódor, a repüléstudomány és a raké-

tatechnológia későbbi nemzetközi sztárja magas tisztséget vállalt. De a kiábrándulás is gyors volt, amelyet Babits máig halhatatlanul fogalmazott meg a *Szittál-e lassú mérgeket?* című versében, amely a létező szocializmus időszakában nem is jelenhetett meg.

● Mi a korszak fő tanulsága?

Az utókor mindig könnyen ítél, hiszen a következményeket ismerjük, de megfontolandónak tartom a vöröskatonaként harcoló Illyés Gyula későbbi szavait: „De ha még hetéra volt is az angyal, aki csábította őket, annál inkább kellene beszélniük róla; a mosolyáról, fogásairól, a berről, amit kér; nehogy mások is megjárják vele, hasztalan járva a veszélyeket! Mert a kísértés is, a veszély is örök.”

Pünkösdi programajánló

A magyar kultúrában számos népszokás kapcsolódik pünkösdi ünnepéhez, így például a magyar nyelvterület nagy részén ilyenkor bontották le a május elsején felállított májuskákat. Úgy tartják, a természet megújulását szimbolizáló fák az udvarlasi szándék biztosítékai, vagyis szerelmi ajándékok is voltak. Ügességi feladatok során ilyenkor választottak a magukat megmértető legények közül pünkösdi királyt, aki hivatalos volt az összes lakomára és mulatságra. A címet elnyerő legrátermettebb ifjú legtöbbször egy hétig, de volt, hogy egy évig is élvezhette e tisztség előnyeit. Pünkösdkor a legkisebb és legszebb leányt a pünkösdkirályné-járás alkalmával négy vagy több nagyobb leány körbevitte a faluban, végigjárva az udvarokat, hogy kendőt vagy fátyolt adhassanak rá. A kísérői felemelték a királynét, s végig énekeltek neki. A népszokások még ma is élnek, és kiváló lehetőséget biztosítanak a családnak a kikapcsolódásra.

Pünkösdi Fesztivál

Siófok, 2019. június 7–10.

A Balaton-part legnagyobb városa idén is megrendezi a Pünkösdi Fesztivált a siófoki hajóállomáson. Hogy együtt ünnepeljék meg pünkösdi ünnepét, Siófok polgárait és a városban pihe-nő vendégeket sok szeretettel várják a szervezők a programokra.

Kézműves Sörfesztivál

Gyula, 2019. június 7–10.

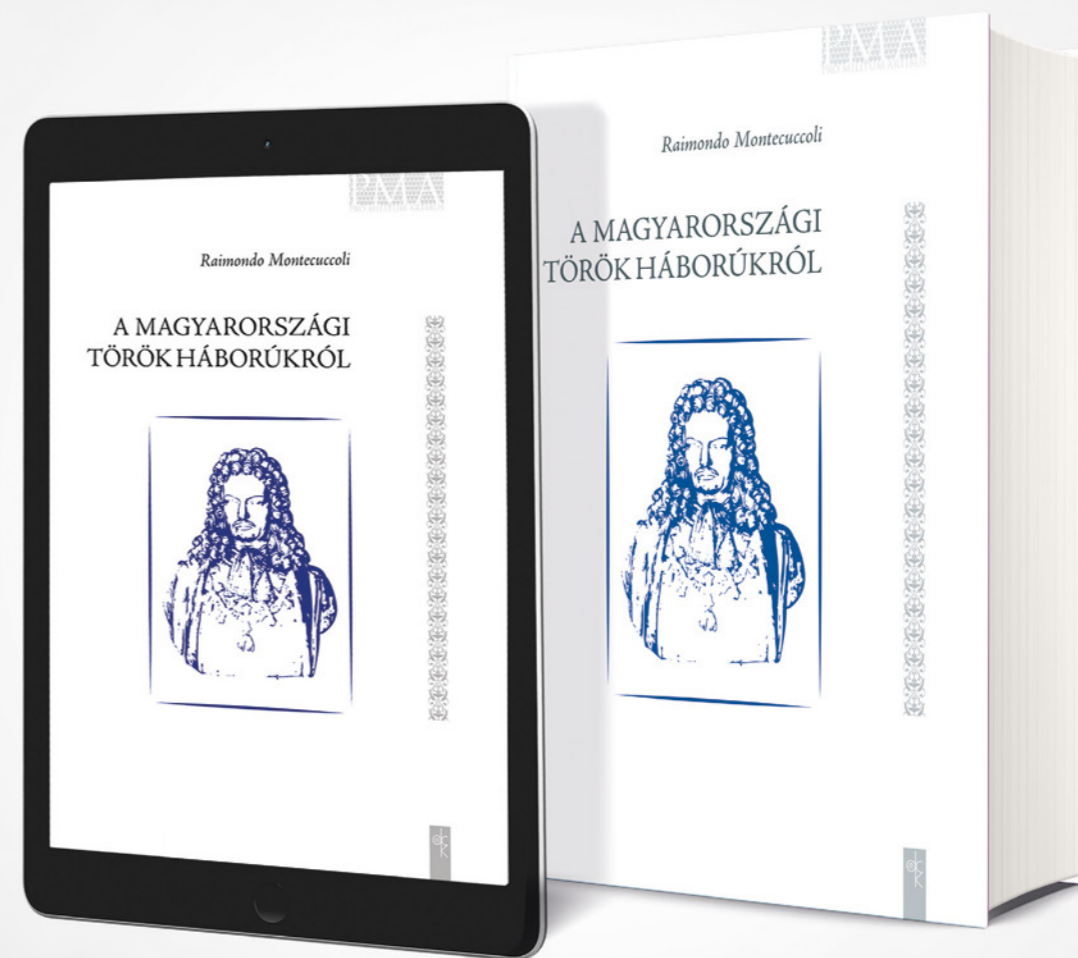

Második alkalommal rendezik meg pünkösdi hétvégén az ország legfinomabb kézműves söreit felsorakoztató fesztivált Gyulán, ahol három évszázados hagyományra tekint vissza a sörkészítés. A sörfesztivál célja, hogy a hazai és határon túli kézműves sörfőzdek Gyula turisztikai hírnevét öregbíthessék. A kisüzemi és házi sörfőzdek számára idén kísérőrendezvényként meghirdették a Central European Beer Awards 2019 sörversenyt is. A rendezvény a sörszeretők mellett az ingyencseknek is kedvez, hiszen számos kulináris élményt is tartogat a résztvevőknek.

Csíksomlyói búcsú

Csíksomlyó, 2019. június 7–10.

Pünkösdkor, a húsvétot követő hetedik vasárnapon a kereszténység a Szentlélek eljövételét ünnepli. Kiemelt vallási esemény, amikor a keresztények a csíksomlyói Mária-kegyhelyre, a Szűzanya csodatevő szobrához zarándokolnak. A Szűzanya tiszteletére tartott szentmisén és körmeneten több százezer ember szokott részt venni.

A könyv elektronikus formában ingyenesen letölthető az alábbi QR-kódon elérhető linken:

Az itáliai származású Raimondo Montecucoli, a 16. század egyik legtapasztaltabb hadvezére, az ifjabb Zrínyi Miklós kortársa, a bécsi Udvari Haditanács elnöke, akinek a művén keresztül bepillantunk az 1661–1664. évi erdélyi és magyarországi török háború katonai részleteibe, egyúttal a császári és királyi fővezérnek a török elleni hadviselés általános kérdéseiről és a 'háború' törvényszerűségeiről vallott nézeteibe. Legjelentősebb hadtudományi művének – amely alapján a nemzetközi szakirodalom joggal tekinti Montecucolit az újkori hadtudomány megteremtőjének és klasszikusának – teljes fordításával és szakszerű kommentálásával a magyar tudományosság régi adósságát törleszt.

YouTube-csatorna

több mint 3 ezer feliratkozó

több mint 955 ezer megtekintés

több mint 13 millió perc nézési idő

több mint 400 videó

Iratkozzon fel Ön is
a csatornánkra, hogy
értesülhessen legújabb
videóinkról!

 nkeuni

